

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.10.2.2024

Pan
Przemysław Włodek
Nadleśniczy
Nadleśnictwa Krasiczyn z siedzibą w Przemyślu
ul. 29 Listopada 12
37-700 Przemyśl

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/078 – Gospodarka majątkowa i finansowa Lasów Państwowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Nadleśnictwo Krasieczyn z siedzibą w Przemyślu ¹ ul. 29 Listopada 12, 37-700 Przemyśl
Kierownik jednostki kontrolowanej	Przemysław Włodek, Nadleśniczy Nadleśnictwa Krasieczyn ² od 9 marca 1994 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Gospodarowanie majątkiem przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych ³ . 2. Gospodarowanie środkami finansowymi przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych. 3. Gospodarowanie środkami funduszu leśnego.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020 – 2024 (I kwartał) ⁴
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Agnieszka Suwała, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/4/2024 z dnia 25 kwietnia 2024 r. Wilhelm Dmytrów, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/81/2024, z dnia 26 czerwca 2024 r.

(akta kontroli: tom I, str.1 - 5)

¹ Dalej: Nadleśnictwo Krasieczyn, Nadleśnictwo.

² Dalej: Nadleśniczy.

³ Dalej: LP.

⁴ Z uwzględnieniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli w Nadleśnictwie prawidłowo realizowano politykę kadrowo-płacową oraz zapewniano – w przypadkach uzasadnionych potrzebami – dofinansowywanie podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników. Prawidłowo przekazywano także darowizny na cele społecznie użyteczne, w tym dla kościołów lub podmiotów z nimi związanych.

NIK pozytywnie ocenia sposób sporządzania wniosków dotyczących przedsięwzięć drogowych realizowanych wspólnie z jednostkami samorządu terytorialnego współfinansowanych środków funduszu leśnego.

W sposób prawidłowy prowadzono sprzedaż nieruchomości, wynajmowano grunty od podmiotów zewnętrznych na potrzeby Nadleśnictwa oraz dzierżawiono pomieszczenia podmiotom zewnętrznym. NIK ocenia jako nierzetelne niepobieranie odsetek i opłat sankcyjnych od nieterminowych wpłat czynszów.

Prowadzone przez Nadleśnictwo inwestycje były celowe i służyły wykonywaniu jego zadań, jednakże niezgodnie z zawartymi umowami dokonywano płatności częściowych za wykonane przez zleceniobiorców roboty.

Realizacja rocznych planów pozyskania i sprzedaży drewna ogółem nie odbiegała znacząco od wielkości planowanych w Planie Urządzania Lasu⁷, z wyjątkiem odstępstw od planów w podziale na pule, co spowodowane było obiektywnymi przesłankami, na które Nadleśnictwo nie miało wpływu. Detaliczna sprzedaż drewna S4 dla ludności prowadzona była prawidłowo.

Zlecenie usługi promocji Nadleśnictwa podczas koncertu zespołu „Śląsk” - wydarzenia niemającego związku z działalnością prowadzoną przez LP - naruszało standardy rzetelnego działania.

OBSZAR

1. Gospodarowanie majątkiem przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych

Opis stanu faktycznego

1.1

Zasady wydzierżawiania i wynajmowania nieruchomości, gruntów i lokali będących w zarządzie Nadleśnictwa zostały uregulowane w zarządzeniu Nadleśniczego nr 3/2019 z 1 marca 2019 r.⁸ Zgodnie z nim wynajem i dzierżawa następować miała w drodze przetargu ustnego lub składania pisemnych ofert, z wyjątkiem: przedłużenia umów uprzednio zawartych; na rzecz osoby, która wybudowała na gruncie Nadleśnictwa tymczasowy obiekt budowlany lub na rzecz następcy prawnego; na cel rolniczo-ogrodniczy lub urządzenia ogródka przydomowego; na cel urządzenia dojazdu lub zaplecza budowy, ustawienia tablicy reklamowej lub informacyjnej, lub innego przestrzennego elementu reklamowego; na rzecz klubów sportowych itp.; na rzecz jednostek samorządowych i Skarbu Państwa; na rzecz osób fizycznych i prawnych zamierzających prowadzić na dzierżawionym gruncie działalność niezarobkową w tym oświatową, kulturalną i opiekuńczą; na potrzeby realizacji inwestycji celu publicznego, na rzecz przedsiębiorstw telekomunikacyjnych. Wybór formy przetargu zależał od decyzji Nadleśniczego. Załącznikami do ww. zarządzenia były tabele minimalnych stawek czynszu od użytków rolnych, lokali użytkowych i pozostałych nieruchomości oraz regulamin przeprowadzenia przetargów. Zgodnie

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Dalej: PUL.

⁸ Zarządzenie nr 3/2019 Nadleśniczego Nadleśnictwa Krasiczyn z 1 marca 2019 r. w sprawie ustalenia zasad wydzierżawiania nieruchomości/gruntów i wynajmowania lokali/gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa, pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Krasiczyn (zmienione zarządzeniem nr 27/2021 z 16 lipca 2021 r.). Dalej: zarządzenie nr 3/2019.

z § 4 czynsz dzierżawny ustalony zarządzeniem (poczynając od drugiego terminu płatności) oraz czynsz dzierżawny wylicytowany w przetargu podlegają corocznej waloryzacji wskaźnikiem wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych⁹ po zakończeniu każdego roku kalendarzowego na rok następny.

(akta kontroli; tom I str. 8 - 16)

W okresie objętym kontrolą: obowiązywało 93 umowy zawarte na wynajem/dzierżawę majątku będącego w zarządzie Nadleśnictwa, z tytułu których uzyskało ono przychód w wysokości 2505,2 tys. zł, w tym w: 2020 r. obowiązywało 70 umów, 2021 r. – 75, 2022 r. – 82, 2023 r. – 78, a do marca 2024 r. – 71. Nadleśnictwo podpisało w całym okresie objętym kontrolą trzy umowy na najem gruntu na jego potrzeby, z tytułu których poniosło koszty w wysokości 9,5 tys. zł.

(akta kontroli; tom I str. 17 - 20)

Badanie próby czterech umów (po dwie na dzierżawę majątku będącego w zarządzie Nadleśnictwa i na najem gruntu na jego potrzeby) wykazało, że:

- 1) obie umowy na dzierżawę majątku będącego w zarządzie Nadleśnictwa zostały podpisane z osobami prowadzącymi działalność gospodarczą i dotyczyły pomieszczeń w budynku przy ul. Brodzińskiego 4 w Przemyśle, w tym:
 - a) o powierzchni 53,3 m² (i części pomieszczenia gospodarczego - 2,99 m²) z przeznaczeniem na gabinet stomatologiczny (zawarta w 2006 r.). W okresie objętym kontrolą przychód z tytułu dzierżawy tych pomieszczeń wyniósł 18,23 tys. zł. Stawki czynszu i opłat za świadczenia dodatkowe¹⁰ zostały uregulowane w dziesięciu aneksach do umowy. Zgodnie z § 5 umowy „*Stawki wyszczególnione w § 4 obowiązują do 31.01.2007 r. – raz w roku będą aktualizowane i ustalone na kolejny rok stosownym aneksem*” oraz § 4 zarządzenia nr 3/2019 stawki czynszu miesięcznego płatnego co miesiąc winny być aktualizowane raz w roku na kolejny rok o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych¹¹. W okresie od stycznia 2020 r. do marca 2024 r. stawki czynszu były corocznie waloryzowane¹² (sześć aneksów do umowy¹³). Wysokość czynszu dzierżawnego na okres: od lutego 2021 r. do stycznia 2022 r. ustalono w niezmienionej wysokości mimo, iż wskaźnik wzrostu cen wyniósł 3,4%, od lutego 2022 r. do stycznia 2023 r. wysokość czynszu wzrosła o 1,52% mimo iż wskaźnik wzrostu cen wyniósł 5,1%, od lutego 2023 r. do stycznia 2024 r. wysokość czynszu wzrosła o 3%, mimo iż wskaźnik wzrostu cen wyniósł 14,4%, od lutego 2020 r. do stycznia 2021 r. i od stycznia 2024 r. czynsz podwyższono o wskaźnik wzrostu cen. Ponadto, w dniach 8 kwietnia i 6 maja 2020 r. Nadleśnictwo dodatkowo aneksowało umowę w zakresie obowiązujących w kwietniu i maju 2020 r. stawek czynszu dzierżawnego, który został obniżony o połowę, co spowodowało spadek przychodów z tego tytułu o 446,16 zł netto za dwa miesiące¹⁴.

(akta kontroli: tom I str. 21 – 26, 252 – 275, 393 – 394)

Nadleśniczy wyjaśnił, że współczynnik wzrostu cen towarów i usług za poprzedni rok był jedynie punktem odniesienia w prowadzonych negocjacjach. Podkreślił, że sytuacja firm dzierżawiących pomieszczenia w latach 2021 – 2023 w czasach pandemii Covid-19 i wojny w Ukrainie stała się trudna i Nadleśnictwo starało się racjonalnie ustalać stawki czynszowe. Wyjaśnił również, że w pomieszczeniach wymienionych w ww. umowach

⁹ Wskaźnik ten ustala się na podstawie obwieszczeń Prezesa GUS.

¹⁰ Tj. rozliczenia dostarczanych mediów według zużycia. Obowiązujące w okresie objętym kontrolą.

¹¹ Dalej: wskaźnik wzrostu cen.

¹² Obowiązujące od lutego danego roku do stycznia roku następnego.

¹³ Z 31 stycznia 2019 r., 30 stycznia 2020 r., 29 stycznia 2021 r., 31 stycznia 2022 r., 31 stycznia 2023 r. i 31 stycznia 2024 r.

¹⁴ Tj. z 548,77 zł na 274,39 zł brutto.

Nadleśnictwo nie notuje strat, a wręcz przeciwnie dochody są wyższe od kosztów. Stawki czynszu dla tych pomieszczeń są już bardzo wysokie i przekroczenie granicy opłacalności dla działalności gospodarczej spowodowałoby rezygnację z dzierżawy pomieszczeń, co przeniosłoby koszty ich utrzymania na Nadleśnictwo. Pomieszczenia te są w średnim stanie technicznym i ich przystosowanie dla nowego dzierżawcy mogłoby być kosztowne. Dlatego, pomimo zapisów zarządzenia nr 3/2019 głównym aspektem branym pod uwagę przy waloryzacji stawek był bilans zysków i strat Nadleśnictwa. Odnosnie zawarcia aneksów obniżających czynsz wyjaśnił, że zostały one zawarte w związku z ograniczeniami w trakcie pandemii Covid-19 i trudnościami w prowadzeniu firm oraz z chęcią pomocy w przetrwaniu trudnego dla nich okresu.

(akta kontroli; tom I str. 203 – 204, tom II str. 28 – 29, 32 - 34)

Zgodnie z zapisami § 7 umowy, płatności czynszu i opłat dodatkowych dokonywane miały być w terminie 14 dni od daty wystawienia faktury, a za opóźnienia w zapłacie naliczane winny być odsetki. Nadleśnictwu „za koszty odzyskiwania należności od dnia nabycia prawa do odsetek, o których mowa w ust. 2 bez wezwania, przysługuje od Dzierżawcy z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności równowartość 40 EUR przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, zgodnie z art. 10 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych z dnia 8 marca 2013 r.”¹⁵ Za okres od stycznia 2020 r. do marca 2024 r. płatności za czynsz i świadczenia dodatkowe były regulowane terminowo, oprócz siedmiu przypadków, w których dokonano zapłat z opóźnieniem, i tak w przypadku faktur z: 31 grudnia 2020 r. opóźnienie wyniosło cztery dni, 5 marca 2021 r. pięć dni, 7 grudnia 2022 r. 13 dni, 30 grudnia 2022 r. trzy dni, 4 stycznia 2023 r. 12 dni, 8 sierpnia 2023 r. siedem dni i 8 stycznia 2024 r. trzy dni.

W przypadku czterech opóźnionych płatności wystawione zostały noty odsetkowe wraz z opłatami sankcyjnymi, dotyczące faktur z:

- 5 marca 2021 r. – odsetki 1,52 zł, opłata 180,70 zł – razem 182,22 zł,
- 7 grudnia 2022 r. – odsetki 5,82 zł, opłata 186,74 zł – razem 192,02 zł.
- 4 stycznia 2023 r. – odsetki 5,62 zł, opłata 187,60 zł – razem 193,22 zł,
- 8 sierpnia 2023 r. – odsetki 4,00 zł, opłata 176,54 zł – razem 180,54 zł.

Nadleśniczy odstąpił od egzekwowania ww. należności (łącznie 748,00 zł).

W przypadku trzech pozostałych opóźnień noty odsetkowe nie zostały wystawione.

(akta kontroli: tom I str. 21 - 26)

Nadleśniczy wyjaśnił, że odstąpił od egzekwowania odsetek ze względu na niewielkie opóźnienia w zapłacie wynoszące kilka dni oraz niewielkie wartości naliczonych odsetek. Kwoty odsetek nie przekraczały trzykrotności wartości przesyłki listowej poleconej, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt. 5 Ordynacji podatkowej¹⁶. W przypadku naliczenia odsetek Nadleśnictwo musiałoby naliczyć równocześnie opłatę sankcyjną za koszty odzyskiwania należności, a która byłaby nieproporcjonalnie wysoka do kwoty należności i naliczonych odsetek. Poinformował również, że Nadleśnictwo nie musiało podejmować nawet minimalnych działań windykacyjnych (nie wysłano wezwań do zapłaty ani nie wykonywano telefonów). Według Nadleśniczego,

¹⁵ Dalej: opłata sankcyjna.

¹⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 ze zm.

naliczenie rekompensaty byłoby nadużyciem prawa, o czym mowa w art. 5 Kodeksu cywilnego¹⁷, gdyż „nie można czynić ze swego praw użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony”.

Odnosnie pozostałych trzech opóźnień, w których nie wystawiono not odsetkowych i nie naliczono opłat sankcyjnych wyjaśnił, że w przypadku faktury z: 31 grudnia 2020 r. – została ona wysłana do Dzierżawcy 5 stycznia, odebrana 18 stycznia i w tym dniu została zapłacona; 30 grudnia 2022 r. – została wysłana 3 stycznia, a zapłacona 16 stycznia, opóźnienie wyniosło trzy dni, w tym jeden dzień roboczy; 8 sierpnia 2023 r. – opóźnienie w zapłacie wyniosło trzy dni.

(akta kontroli: tom I str. 205 - 207)

Należności z tytułu opóźnień w zapłacie dwóch faktur, w przypadku których nie wystawiono not odsetkowych wyniosły: faktura z 31 grudnia 2020 r. – odsetki 0,10 zł, opłata 184,59 zł i faktura z 8 sierpnia 2023 r. – odsetki 4,00 zł, opłata 176,54 zł.

Łącznie Nadleśnictwo nie pobrało należnych odsetek i opłat sankcyjnych z tytułu opóźnień w płatnościach za sześć ww. faktur kwoty 1108,98 zł, w tym odsetki 18,30 zł i opłaty sankcyjne 1090,68 zł.

(akta kontroli: tom I str. 21 - 22)

W przypadku faktury z 31 grudnia 2020 r., w którym Nadleśnictwo przyczyniło się do opóźnienia płatności wysyłając ją z opóźnieniem nie naliczono odsetek i opłaty sankcyjnej. W pozostałych przypadkach odstąpienia od naliczenia i pobrania odsetek wraz z opłatą sankcyjną dotyczących opóźnień płatności za sześć faktur, były one niezgodne z uregulowaniami § 7 umowy.

- b) o powierzchni 92,10 m² (i powierzchni pomocniczych – 44,15 m², łącznie 136,25 m²) z przeznaczeniem na pracownię RTG (zawarta w 2007 r.). W okresie objętym kontrolą przychód z tytułu dzierżawy tych pomieszczeń wyniósł 56,43 tys. zł. Stawki czynszu i opłat za świadczenia dodatkowe zostały uregulowane w dziewięciu aneksach do umowy. Zgodnie z zapisem § 3 ust. 2 umowy stawki czynszu miesięcznego płatnego co miesiąc winny być aktualizowane raz w roku i ustalone na kolejny rok. Zmiana wysokości czynszu powinna następować, zgodnie z § 4 zarządzenia nr 3/2019 o wskaźnik wzrostu cen. W okresie od stycznia 2020 r. do marca 2024 r. stawki czynszu związane z coroczną waloryzacją¹⁸ zostały ustalone sześcioma aneksami¹⁹. Wysokość czynszu dzierżawnego na okres: od lutego 2021 r. do stycznia 2022 r. ustalono w niezmienionej wysokości mimo, iż wskaźnik wzrostu cen wyniósł 3,4%, od lutego 2022 r. do stycznia 2023 r. wysokość czynszu wzrosła o 1,45% mimo, iż wskaźnik wzrostu cen wyniósł 5,10%, od lutego 2023 r. do stycznia 2024 r. wysokość czynszu wzrosła o 2,98% mimo, iż wskaźnik wzrostu cen wyniósł 14,40%, od lutego 2020 r. do stycznia 2021 r. oraz od stycznia 2024 r. czynsz podwyższono o wskaźnik wzrostu cen.

Ponadto, w dniach 8 kwietnia i 6 maja 2020 r. Nadleśnictwo w drodze aneksów obowiązujących w kwietniu i maju 2020 r. obniżyło stawkę czynszu

¹⁷ Dz. U. z 2024 r. poz. 1061. Dalej: Kc.

¹⁸ Obowiązujące od lutego danego roku do stycznia roku następnego.

¹⁹ Z 31 stycznia 2019 r., 30 stycznia 2020 r., 29 stycznia 2021 r., 31 stycznia 2022 r., 31 stycznia 2023 r. i 31 stycznia 2024 r.

dzierżawnego o połowę, co spowodowało spadek przychodów z tego tytułu o 1128,15 zł netto za dwa miesiące²⁰.

Nadleśniczy, w ww. zakresie, złożył analogiczne wyjaśnienia jak w przypadku umowy dotyczącej dzierżawy pomieszczeń na gabinet stomatologiczny.

(akta kontroli: tom I str. 21 – 22, 27, 203 – 204, 252 – 275, 393 – 394, tom II str. 28 – 29, 32 - 34)

Zgodnie z zapisami § 7 umowy, płatności czynszu i opłat dodatkowych, dokonywane miały być w terminie 21 dni od daty wystawienia faktury, a za opóźnienia w zapłacie naliczane winny być odsetki. Nadleśnictwu, analogicznie jak w przypadku poprzedniej umowy, za koszty odzyskiwania należności przysługiwała opłata sankcyjna o równowartości 40 EUR. Za okres od stycznia 2020 r. do marca 2024 r. płatności za czynsz i świadczenia dodatkowe były regulowane terminowo, oprócz jednego przypadku, tj. faktury z 4 listopada 2021 r. – opóźnienie wyniosło 8 dni. W związku z tym wystawiona została nota odsetkowa, w której naliczono: odsetki w wysokości 5,25 zł i opłatę sankcyjną – 184,83 zł, tj. łącznie 190,08 zł. Nadleśniczy odstąpił od pobrania ww. należności.

Nadleśniczy w powyższym zakresie złożył analogiczne wyjaśnienia jak w przypadku poprzedniej umowy.

(akta kontroli: tom I str. 21 – 26, 204 – 207, 252 – 275, 393 – 394, tom II str. 28 - 29)

Odstąpienie od pobrania odsetek wraz z opłatą sankcyjną w przypadku opóźnienia płatności za jedną fakturę stanowiło działanie niezgodne z postanowieniami § 7 umowy.

Nadleśniczy wyjaśnił, że ustalanie stawek za czynsz dzierżawny pomieszczeń użytkowych jest dokonywane corocznie. W negocjacjach stawek bierze się pod uwagę coroczny procentowy wzrost cen towarów i usług, koszty na poszczególnych obiektach oraz sytuację danego dzierżawcy. Z negocjacji jest spisany protokół, który zatwierdza Nadleśniczy.

(akta kontroli; tom I str. 17 - 20)

- 2) Nadleśnictwo podpisało obie badane umowy na najem gruntów z przeznaczeniem pod zrywkę i składowanie drewna, obie z osobami fizycznymi. Okres obowiązywania umów wynosił po siedem miesięcy, kwoty czynszu wynosiły 5 tys. zł za 1,32 ha i 2,5 tys. zł za 0,30 ha. Należności za najem zostały przez Nadleśnictwo uregulowane terminowo.

Nadleśniczy wyjaśnił, że stawki czynszu za najem gruntów pod składy drewna zostały wynegocjowane z ich właścicielami (cena umowna).

(akta kontroli: tom I str. 21 – 22, 203 - 204)

W związku ze stwierdzeniem stanów nieprawidłowych w badanej próbie umów, tj. przypadków odstąpienia od egzekwowania należnych Nadleśnictwu kwot odsetek i opłat sankcyjnych, kontrolujący wystąpili do Nadleśniczego o przedłożenie wystawionych w okresie objętym kontrolą not odsetkowych dotyczących najemców, którym również umorzono odsetki i opłaty sankcyjne od nieterminowych płatności (poza tymi dotyczącymi dwóch badanych umów dzierżawy). Nadleśniczy przedłożył 49 not. Kwota umorzonych odsetek wyniosła 161,95 zł, a opłat sankcyjnych 14 091,32

²⁰ Tj, z 1387,62 zł na 693,82 zł brutto.

zł, tj. ogółem 14 253,27 zł²¹. Odnośnie tych umorzeń, Nadleśniczy złożył analogiczne wyjaśnienie, jak w przypadku umorzeń dotyczących badanej próby.

(akta kontroli: tom I str. 198, 204 - 208, 276 - 331)

W 2021 r. Nadleśnictwo Krasiczyn dokonało umorzenia należności na łączną kwotę 17,62 tys. zł dotyczących czterech podmiotów na podstawie art. 50 ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2²².

(akta kontroli: tom I str. 207 - 208)

Nadleśnictwo posiadało majątek w postaci gruntów rolnych, pomieszczeń użytkowych i lokali mieszkalnych, które w okresie objętym kontrolą były trwale lub chwilowo niewydzierżawione/niewynajęte, tj.:

- a) grunty rolne: 18,64 ha w 2020 r., 18,36 ha w 2021 r., 10,24 ha w 2022 r., 13,02 ha w 2023 r. oraz 12,31 ha w I kw. 2024 r. Na grunty te składały się m.in.: grunty rolne przeznaczone na składy drewna i przejściowe składy drewna, poletka łowieckie przeznaczone do spasaniasia przez zwierzynę leśną, stanowiska chronionych porostów i obiekty edukacyjne, grunty rolne pod rowami, pod drogami, zabudowane, plantacje choinek, zakrzewione lub częściowo zakrzewione, do uregulowania stanu prawnego oraz nieużytki,
- b) lokale użytkowe:
 - dwa pomieszczenia użytkowe w budynku mieszkalno-administracyjnym w Krasiczynie o powierzchni 43,16 m² - od 31 sierpnia 2023 r. dzierżawca rozwiązał umowę, ale od 13 września 2023 r. do pomieszczeń tych została przeniesiona tymczasowo siedziba Leśnictwa Prałkowice w związku z remontem jej pomieszczeń. Pomieszczenia te docelowo przeznaczone mają być na siedzibę Leśnictwa Olszany,
 - pomieszczenia użytkowe w budynku przychodni w Przemyśle o powierzchni 25,35 m² – z dniem 31 stycznia 2024 r. została rozwiązana umowa na ich najem. Nadleśniczy 19 marca 2024 r. powołał komisję do przeprowadzenia przetargu na jego najem. Prace zostały wstrzymane w związku z koniecznością uzyskania zgody Regionalnej Dyrekcji LP w Krośnie²³ na ich dzierżawę,
- c) lokal mieszkalny w Krasiczynie o powierzchni użytkowej 58,4 m² – pustostan od 1 stycznia 2024 r. O najem lokalu złożył podanie jeden z pracowników, jednak z dniem 1 lutego 2024 r. złożył rezygnację. Do końca czerwca 2024 r. nie wpłynęła oferta na jego najem. W przypadku braku chętnych na najem lokalu mieszkalnego zostanie rozważona jego sprzedaż.

Koszty poniesione na utrzymanie ww. gruntów, lokali użytkowych i lokalu mieszkalnego w latach objętych kontrolą wyniosły łącznie 9,29 tys. zł²⁴.

Nadleśniczy wyjaśnił, że w dyspozycji Nadleśnictwa pozostają jedynie grunty rolne, mało atrakcyjne o niewielkim areale, których przydatność do uprawy lub dzierżawy była niewielka. Ponadto, poinformował, że w 2024 r. Nadleśnictwo Krasiczyn, po odrzuceniu gruntów ponowi przetarg na grunty rolne.

(akta kontroli: tom I str. 153 - 176)

1.2

²¹ W 2021 r. kwoty te wyniosły odpowiednio 32,07 zł, 3648,64 zł i 3680,71 zł, w 2022 r. 50,99 zł, 5245,26 zł, 5296,25 zł, w 2023 r. 74,28 zł, 5125,80 zł i 4200,08 zł, a w I kw. 2024 r. 4,61 zł, 1071,62 zł i 1076,23 zł. Odstąpienia od egzekwowania należności objęły 18 dzierżawców. Kwoty umorzeń wyniosły od 180,89 zł do 1844,45 zł (odsetki i opłata sankcyjna).

²² Dz.U. poz. 875 ze zm.

²³ Dalej: RDLP lub RDLP w Krośnie.

²⁴ Koszty podatkowe dotyczące gruntów 7295 zł, lokale użytkowe – 552,27 zł, lokal mieszkalny 1443,08 zł.

Nadleśnictwo:

- a) w 2020 r. sprzedało byłym pracownikom dwa lokale o łącznej wartości 320,9 tys. zł, w 2022 r. jeden o wartości 323,7 tys. zł; wszystkie z bonifikatą 95% (łączna kwota bonifikat wyniosła 612,4 tys. zł), natomiast w 2023 r. jeden lokal o wartości 94,1 tys. zł z bonifikatą 45% osobie obcej (kwota bonifikaty 42,4 tys. zł),
- b) posiadało w zarządzie na dzień 1 stycznia 2020 r. 19 lokali mieszkalnych, na 31 grudnia 2020 r. i 31 grudnia 2021 r. – 17, na 31 grudnia 2022 r. – 16 oraz na 31 grudnia 2023 r. i 31 marca 2024 r. – 15,
- c) nie posiadało budynków mieszkalnych w budowie.

(akta kontroli: tom I str. 28 – 29)

W okresie od stycznia 2020 r. do marca 2024 r. obowiązywały w Nadleśnictwie Programy Gospodarowania Zasobami Lokalowymi²⁵ z 30 października 2018 r., 31 marca 2020 r. i 23 marca 2021 r. zatwierdzone przez Dyrektora RDLP w Krośnie, w których ujęto m.in. wykazy budynków i lokali mieszkalnych objętych polityką mieszkaniową, lokali zbędnych i niezbędnych dla funkcjonowania Nadleśnictwa wraz ze szczegółowymi uzasadnieniami oraz plany inwestycyjne i remontowe w lokalach niezbędnych, kancelariach istniejących i kancelariach planowanych do realizacji.

(akta kontroli: tom I str. 83 - 148)

Dyrektor Generalny LP, w ramach nadzoru nad sprzedażą nieruchomości, w latach objętych kontrolą wyraził czterokrotnie zgodę na zbycie nieruchomości w przypadkach określonych w art. 38 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach²⁶, tj. stwierdzenia przez nadleśniczego ich nieprzydatności na potrzeby gospodarki leśnej²⁷. Nie było przypadku odmowy wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości. W jednym przypadku wartość księgowa nieruchomości netto przekroczyła 100 tys. zł i wynosiła 129,99 tys. zł²⁸, a w trzech przypadkach²⁹ powierzchnia działek przynależna do nieruchomości przekroczyła 1 tys. m² i wynosiła 2,44 tys. m², 1,64 tys. m² i 2,13 tys. m².

Analiza akt sprawy dotyczących czterech sprzedanych nieruchomości wykazała, że:

- a) wszystkie one były ujęte w Programach Gospodarowania ZL sporządzonych 30 października 2018 r. i 31 marca 2020 r. w Wykazie lokali zbędnych, w tym jedna trudno zbywalna; w Programie Gospodarowania ZL sporządzonym 23 marca 2021 r. dwie (niesprzedane przed jego sporządzeniem) w Wykazie lokali zbędnych. Zgodnie z zapisami w Programach Zagospodarowania ZL: dwie z nich były zamieszkane przez emerytowanych leśników, jedna przez leśnika „pozostającego w zatrudnieniu do 2020 r.” i jedna przez osobę obcą (wdowę po tragicznie zmarłym pracowniku ZUL³⁰); wybudowane zostały w latach 50, 60 i 70-tych XX w.; w momencie sporządzania Programów prowadzone w nich były jedynie naprawy awaryjne; wszystkie wymagały nakładów finansowych na naprawy i remonty; wnioski do Dyrektora Generalnego LP dotyczące ich sprzedaży zawierały uzasadnienie wraz z analizą dotyczącą ich stanu technicznego i potrzeb remontowych,
- b) w ciągu dziesięciu lat przed sprzedażą nieruchomości wydatkowano w przypadku:
 - Leśniczówki Kupna – 14,36 tys. zł na remont drogi dojazdowej (2015 r.) i naprawy awaryjne (wymiana pompy wodnej i hydroforu w 2018 r.),

²⁵ Dalej: Program Gospodarowania ZL.

²⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 1356 ze zm. Dalej: ustawa o lasach.

²⁷ Tj. Leśniczówka Kupna, Gajówka Cisowa i lokal mieszkalny nr w budynku 4-rodzinnym w Krasiczynie 193/3, Leśniczówka Łętownia.

²⁸ Gajówka Cisowa.

²⁹ Leśniczówka Kupna, Leśniczówka Łętownia i Gajówka Cisowa.

³⁰ Zakład Usług Leśnych.

- Leśniczówki Łętownia – 98,58 tys. zł, w tym nakłady inwestycyjne 59,78 tys. zł na wymianę dachu po pożarze (w 2011 r.), nakłady remontowe i naprawy awaryjne, tj. wymiana drzwi, okna, położenie paneli w kancelarii leśnictwa, wykonanie odboju i położenie płytek wokół budynku (w 2015 r.) oraz wymiana uszkodzonego kotła c.o. (w 2017 r.),
 - Gajówki Cisowa – 26,71 tys. zł na naprawy awaryjne w latach 2012 – 2019, tj. na: wymianę bojlera, kotła c.o., izolację kotłowni, wymianę pompy cyrkulacyjnej c.w., montaż wkładu kominowego oraz wykonanie odwodnienia podjazdu,
 - lokalu mieszkalnego w Krasieczynie - 1,21 tys. zł na montaż przyłącza wodociągowego i naprawę schodów wejściowych (w 2015 i 2017 r.),
- c) nieruchomości te były ujęte w zatwierdzonych przez Dyrektora Generalnego LP wykazach nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, które zostały opublikowane w BIP LP,
- d) plany ich sprzedaży zostały pozytywnie zaopiniowane przez związki zawodowe,
- e) przed sprzedażą tych nieruchomości sporządzone zostały ich wyceny przez rzeczoznawców majątkowych,
- f) sprzedaż została dokonana na rzecz osób uprawnionych: w trzech przypadkach na podstawie art. 40a ust. 4, w jednym na podstawie art. 40a ust. 7 ustawy o lasach; wszystkie bezpośrednio przed sprzedażą były zamieszkane przez osoby je najmuje.

Nadleśniczy wyjaśnił, że zapisem w akcie notarialnym nabywca jest poucany, iż w przypadku dokonania jej sprzedaży przed upływem pięciu lat od dnia nabycia lub wykorzystania jej na inne cele niż mieszkaniowe Nadleśnictwo zażąda zwrotu kwoty równej udzielonej bonifikacie po jej waloryzacji. W Nadleśnictwie nie stwierdzono zbycia przedmiotowych nieruchomości zakupionych z bonifikatą, co potwierdzają wydruki z ksiąg wieczystych.

(akta kontroli: tom I str. 30 - 82)

1.3

W Nadleśnictwie, aktualizowano szczegółowy plan nakładów na środki trwałe w budowie (czteroletni, zatwierdzony), w którym zaplanowano³¹ na:

- 2020 r. 16 zadań inwestycyjnych na kwotę 4862,7 tys. zł i dwa zakupy wartości niematerialnych i prawnych³² za 15 tys. zł,
- 2021 r. odpowiednio 14 zadań na kwotę 3719,5 tys. zł i jeden zakup za 5 tys. zł,
- 2022 r. odpowiednio trzy zadania na kwotę 2521 tys. zł i jeden zakup za 5 tys. zł,
- 2023 r. odpowiednio cztery zadania na kwotę 3769 tys. zł i dwa zakupy za 12 tys. zł,
- 2024 r. odpowiednio cztery zadania na kwotę 4000 tys. zł i dwa zakupy za 18 tys. zł.

(akta kontroli: tom II str. 3 - 13)

Nadleśniczy wyjaśnił, że ujęte w planie czteroletnim zadania są informacjami pomocniczymi przy tworzeniu planu prowizorium i zasadniczego na dany rok. Przed sporządzeniem planu zasadniczego, poszczególne działy Nadleśnictwa przesyłają zadania do ujęcia w planie prowizorium. Wartość szacunkowa zadań o wartości do 70 tys. zł netto ustalana jest w oparciu o przesłane oferty i wywiady z potencjalnymi dostawcami, natomiast w przypadku droższych inwestycji sporządzane są analizy ich

³¹ Dane na poszczególne lata pochodzą z wersji szczegółowego planu czteroletniego z roku poprzedniego (np. dane na 2020 r. z planu oznaczonego jako „Rok planu: 2019” itd.).

³² Dalej: wnip.

opłacalności. Uwagi i zalecenia do planu z RDLP udzielane są najczęściej telefonicznie.

(akta kontroli: tom I str. 156 - 157)

Roczne plany dotyczące robót budowlanych i zakupów obejmowały w:

a) 2020 r.:

- 33 zadania inwestycyjne na kwotę 6897,2 tys. zł - zrealizowano 33 zadania za kwotę 2152 tys. zł, w tym, w jednym przypadku dokonano korekty w wydatkach na (-)9,7 tys. zł,
- sześć zadań dotyczących zakupów środków trwałych za 82,5 tys. zł, z których zrealizowano dwa na kwotę 32,2 tys. zł,
- jedno zadanie dotyczące zakupu oprogramowania za 6 tys. zł - dokonano zakupu na kwotę 0,09 tys. zł.

Łącznie zaplanowano wydatki w kwocie 6985,7 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 2184,3 tys. zł, co stanowiło wykonanie planu w 31,3%.

b) 2021 r.:

- 22 zadania inwestycyjne na kwotę 6477 tys. zł – zrealizowano 26 zadań za kwotę 4689 tys. zł,
- cztery zakupy środków trwałych za 101 tys. zł; zrealizowano cztery zakupy za kwotę 381,3 tys. zł,
- jeden zakup oprogramowania za 6 tys. zł, dokonano zakupu za 6,1 tys. zł.

Łącznie zaplanowano wydatki w kwocie 6584 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 5076,3 tys. zł, co stanowiło wykonanie planu w 77,1%,

c) 2022 r.:

- dziesięć zadań inwestycyjnych na kwotę 3744,9 tys. zł – zrealizowano sześć za kwotę 2025,9 tys. zł,
- trzy zakupy środków trwałych za 69,8 tys. zł, zrealizowano trzy zakupy za kwotę 222,6 tys. zł,
- dwa zakupy oprogramowania za 12,2 tys. zł, zrealizowano dwa zakupy za 20,9 tys. zł.

Łącznie zaplanowano wydatki w kwocie 3826,9 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 2269,4 tys. zł, co stanowiło wykonanie planu w 59,3%,

d) 2023 r.:

- osiem zadań inwestycyjnych na kwotę 6423,9 tys. zł – zrealizowano sześć za kwotę 5264,8 tys. zł,
- dwa zakupy środków trwałych za 315 tys. zł, zrealizowano dwa na 1007,1 tys. zł,
- jeden zakup oprogramowania za 10,5 tys. zł – zrealizowano dwa za kwotę 1,9 tys. zł.

Łącznie zaplanowano wydatki w kwocie 6749,4 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 6273,9 tys., co stanowiło wykonanie planu w 93%.

e) 2024 r.: zaplanowano sześć zadań inwestycyjnych na kwotę 1092,9 tys. zł, cztery zakupy środków trwałych za 490 tys. zł, jeden zakup oprogramowania za 5 tys. zł. W I kwartale nie dokonano żadnych wydatków spośród zaplanowanych na ten rok.

Źródłami finansowania, w latach 2020 – 2023, dla zrealizowanych zadań:

- inwestycyjnych były: w 20 przypadkach łącznie amortyzacja, nadwyżka kapitału obrotowego i Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko³³, w 26 przypadkach łącznie amortyzacja i POiŚ, w 18 przypadkach amortyzacja,

³³ Dalej: POiŚ.

w czterech przypadkach łącznie amortyzacja i nadwyżka kapitału obrotowego, w dwóch nadwyżka kapitału obrotowego i w jednym łącznie amortyzacja i amortyzacja scentralizowana,

- zakupu środków trwałych były: w dwóch przypadkach łącznie: amortyzacja i wspólne przedsięwzięcia w aktywach trwałych, w siedmiu amortyzacja oraz w dwóch nadwyżka kapitału obrotowego,
- wartości niematerialnych i prawnych: w sześciu przypadkach amortyzacja.

Źródłami finansowania dla zadań zaplanowanych na 2024 r. miały być: w ośmiu przypadkach amortyzacja, w dwóch nadwyżka kapitału obrotowego oraz w jednym łącznie amortyzacja i nadwyżka kapitału obrotowego.

Nadleśnictwo odstąpiło od realizacji: dwóch zadań inwestycyjnych i czterech zakupów środków trwałych w 2020 r., jednego zadania inwestycyjnego i dwóch zakupów środków trwałych w 2021 r., czterech zadań inwestycyjnych i dwóch zakupów środków trwałych w 2022 r. oraz dwóch zadań inwestycyjnych i dwóch zakupów środków trwałych w 2023 r. Realizowało natomiast nieplanowane wcześniej zadania: jedno inwestycyjne w 2020 r., pięć inwestycyjnych i dwa zakupy środków trwałych w 2021 r., dwa zakupy środków trwałych w 2022 r. oraz dwa zakupy środków trwałych i zakup oprogramowania w 2023 r.

(akta kontroli: tom II str. 2 - 24)

Nadleśniczy wyjaśnił, że w latach 2020-2023 nie wystąpiły korekty w wysokości planu zasadniczego. Zmiany wprowadzone na przestrzeni roku w ramach planu były dokonywane z oszczędności wynikłych z przetargów lub zadań zaniechanych i były spowodowane bieżącymi potrzebami. Na poszczególne zmiany uzyskiwano zgody Dyrektora RDLP.

Wyjaśnił także, że powodami rezygnacji z realizacji niektórych zadań były: niedostateczna ilość środków na ich realizację w trzech przypadkach³⁴, ograniczenia związane z pandemią Covid-19 w jednym przypadku³⁵, przedłużająca się procedura uzyskania pozwolenia na przebudowę w jednym przypadku³⁶, podziałem (z polecenia RDLP) zadania dotyczącego zakupu gruntów leśnych (nr IN/2023/8) na dwa zadania (IN/2023/12 i IN/2023/13). Z kolei, realizacja nieuwjętych w planach zasadniczych zadań inwestycyjnych spowodowana była, w przypadku:

- budowy kancelarii Łętownia - wpływem faktury za nadzór inwestorski w 2020 r., co spowodowało konieczność „założenia” zadania inwestycyjnego, dla zadania podstawowego zrealizowanego w 2019 r.,
- budowy drogi z płyt betonowych Leśniczówka Średnia – likwidacją odwiertu gazowego przez PGNiG; do odwiertu biegła droga z płyt wykonana przez PGNiG, które zostały przez Nadleśnictwo odkupione (uzyskano drogę niezbędną dla gospodarki leśnej),
- przebudowy drogi leśnej „kopija” – zadanie uruchomione w 2021 r. w związku z koniecznością poniesienia opłaty za grunt będący własnością PGW Wody Polskie pod mostami przeznaczonymi do przebudowy; zadanie kontynuowane;
- składów drewna z płyt betonowych Leśniczówka Kupna (nr 1 i 2) – koniecznością wykonania tymczasowych składów drewna przy nowo wybudowanej drodze Krzywca – Bachów,
- wymiany kotłów c.o. z osprzętem w Leśniczówkach Wapowce i Średnia – wejściem w życie uchwały antysmogowej Sejmiku Województwa Podkarpackiego

³⁴ Tj. przebudowy placu Nadleśnictwa, budowy drogi leśnej Belwin-Ujkowice w latach 2020-2021 (ostatecznie zakończono budowę w 2023 r.), wymiana kotła c.o. z osprzętem w budynku mieszkalnym (oferta znacznie przewyższała zaplanowane środki).

³⁵ Tj. rozbudowy zestawu monitoringu.

³⁶ Tj. przebudowa budynku drewnianego Bacówka na kancelarię podwójną (w 2022 r.).

nr LII/869/18 z 23 kwietnia 2018 r. i wolnym środkami w Planie nakładów na 2021 r.,

- zakup gruntów leśnych – podziałem zadania (nr IN/2023/8) na dwa zadania (IN/2023/12 i IN/2023/13).

Nadleśniczy poinformował także, że zmiany w zaplanowanych zakupach środków trwałych i wnip w latach 2020-2023 podyktowane były aktualnymi potrzebami Nadleśnictwa. Z kolei, korekta wysokości wydatków w wysokości (-)9,7 tys. zł w zadaniu IN/2018/44 (zabudowa osuwiska) wynika z uzyskania indywidualnej interpretacji podatkowej dotyczącej podatku VAT. Wyjaśnił także, że wydatkowanie kwot większych niż zakładane w części zadań wynikało z:

- przyjęcia do planów na lata 2020-2021 kwot szacunkowych na zadania dotyczące zabudowy osuwisk, przebudowy przepustów i zabudowy kaszyc³⁷, a wykonanie z umów podpisanych po rozstrzygnięciu przetargów³⁸ (łącznie było to 29 zadań, z których w ośmiu przypadkach wydatkowano od 100,02% do 210,8% zaplanowanych kwot, w pozostałych przypadkach poniżej zaplanowanych kwot),
- kosztów dodatkowych w postaci opłat za transport i wliczenia do wartości zakupu kwot przewoźnika VAT w przypadku zakupu sortownika SND i przystawki do oprysku (dwa zadania, w których wydatkowano odpowiednio 110,4% i 108,1% zaplanowanych kwot),
- wliczenia do wartości zakupu kwoty przewoźnika VAT – zakup oprogramowania dla leśniczych (wydatkowano 101,24% zaplanowanej kwoty),
- konieczności wykonania dodatkowych prac przy wymianie kotła c.o. w Leśniczówce Kniażyce³⁹, w wyniku czego wydatkowano 256,6% kwoty planowanej,
- wykorzystania możliwości pierwokupu gruntów leśnych (8,54 ha) w obrębie Brylińce w Gminie Krasieczyn (390,83% kwoty planowanej w 2022 r.).

Na zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania zgodę wyraził Dyrektor RDLP - (zestaw komputerowy do LMN i zestaw GNSS klasy RTK, oprogramowanie dla leśnictw i dla biura Nadleśnictwa).

(akta kontroli: tom I str. 149 - 195)

Wszystkie zakupione środki trwale zostały przekazane do użytkowania w momencie ich dostawy. W Nadleśnictwie nie funkcjonuje magazyn środków trwałych.

Nadleśniczy wyjaśnił, że: „Zakupowane przedmioty – środki trwałe, na podstawie dokumentu OT są ewidencjonowane do systemu infrastruktury środków trwałych i przekazywane bezpośrednio na stan osób za nie odpowiedzialnych”.

(akta kontroli: tom II str. 89 - 90)

W ramach próby dokonano szczegółowego badania dwóch inwestycji przeprowadzonych przez Nadleśnictwo Krasieczyn polegających na przebudowie budynku drewnianego „Bacówka” na dwie kancelarie leśnictw (Wapowce i Korytniki) oraz budowie drogi leśnej Komarnice – do drogi na Brylińce – Koniusza w Leśnictwie Komarnice i Rokszycie o długości ok. 4 km.

Budynek drewniany „Bacówka” został przejęty przez Nadleśnictwo w wyniku postępowania sądowego w listopadzie 2019 r. Został wybudowany w latach 70-tych XX w. i nie był użytkowany przez około pięć lat przed jego przejęciem. Budynek był w złym stanie technicznym, fundamenty w stanie dobrym. Zużycie budynku oceniono na 71%. Analiza opłacalności inwestycji wykazała, że ze względu na jego położenie na granicy leśnictw będzie dobrą lokalizacją na ich kancelarie. Kancelarie obu

³⁷ Tj. obiektów Małej Retencji Górskiej sfinansowanych ze środków UE.

³⁸ W przypadku pozostałych zadań planowane wydatki nie zostały przekroczone.

³⁹ Wykonanie nawiewów i wentylacji, przystosowanie kotłowni, dodanie instalacji solarnej.

leśnictw w momencie sporządzania analizy mieściły się w leśniczówkach, które były jednocześnie mieszkaniami leśniczych, nie spełniały standardów dla budynków użyteczności publicznej⁴⁰. Przebudowa miała polegać na rozbiórce starego budynku, remoncie podpiwniczenia i fundamentów, posadowieniu na nich nowego drewnianego budynku z maksymalnym wykorzystaniem drewna i technologii energooszczędnych. Ponadto, zgodnie z zapisami analizy zaplanowano przebudowę drogi wewnętrznej, parkingu, zbiornika na ścieki i studni wierconej z przyłączem wodno-kanalizacyjnym. Szczegółowy kosztorys inwestorski sporządzony w lutym 2023 r. opiewał na kwotę 798 tys. zł netto, 183,54 tys. zł podatek VAT i 981,54 tys. zł brutto.

W ramach prowadzonej inwestycji zawarto:

- 1) Umowę na wykonanie dokumentacji kosztorysowo-projektowej i pełnienie nadzoru audytorskiego - nr SA.271.39.2021 z 1 września 2021 r. Termin wykonania zadania do 30 września 2022 r. przedłużony do 27 grudnia 2022 r.⁴¹ Cena brutto za wykonanie zadania 55,35 tys. zł. Wykonawca za wykonane prace wystawił dwie faktury:
 - a) Nr FS/56/12/2021 z 30 grudnia 2021 r. za „Prace projektowe” na kwotę 9,8 tys. zł brutto. Do faktury załączono protokół z 30 grudnia 2021 r., w którym stwierdzono, że komisja dokonała odbioru „Koncepcji wizualizacji oraz inwentaryzacji obiektu dla zadania pn. Przebudowa budynku drewnianego BACÓWKA na podwójną kancelarię dla Leśnictwa Wapowce i Korytniki zrealizowanych na podstawie umowy Nr SA.271.39.2021 z dnia 01.09.2021 r. Prace zostały rozpoczęte w dniu 01.09.2021 zgodnie z umową. Prace zostały zakończone w dniu 30.12.2021 zgodnie z umową. Uwagi: do zapłaty kwota 9800,00 zł brutto”;
 - b) Nr FS/10/04/2023 z 6 kwietnia 2023 r. za Prace projektowo-kosztorysowe na kwotę 37,03 tys. zł netto i 45,55 tys. zł brutto. Załącznikami do faktury były protokoły z 31 marca 2023 r.:
 - odbioru „Dokumentacji kosztorysowo-projektowej na realizację zadania pn. Przebudowa budynku drewnianego BACÓWKA na podwójną kancelarię nr zadania IN/2021/8 realizowanych na podstawie umowy Nr SA.271.39.2021 z dnia 01.09.2021 r. Prace zostały rozpoczęte w dniu 01.09.2021 zgodnie z umową. Prace zostały zakończone w dniu 28.03.2023 zgodnie z umową. Uwagi: do zapłaty kwota 37.032,52 złotych netto zgodnie z umową”;
 - przekazania/przejęcia dokumentacji technicznej.

Zgodnie z § 4 ust. 2 umowy na wykonanie dokumentacji kosztorysowo-projektowej i pełnienie nadzoru audytorskiego „Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 zostanie wypłacone po przedstawieniu Zamawiającemu przez Wykonawcę prawidłowo wystawionej faktury VAT na podstawie podpisanego przez obie Strony protokołu końcowego odbioru prac projektowych.” Mimo zawarcia takiego zapisu w umowie Nadleśnictwo dokonało zapłaty za wystawioną przez Wykonawcę fakturę częściową na kwotę 9,8 tys. zł brutto.

(akta kontroli: tom II str. 91 – 114)

Nadleśniczy wyjaśnił, że „w związku z zakończeniem pewnego etapu dokumentacji projektowej na realizację zadania (...) została ona odebrana stosownych protokołem (...) zaś podmiot wykonujący usługę wystawił fakturę

⁴⁰ Posiadały części wspólne z częściami mieszkalnymi, nie posiadały sanitariatów i poczekalni dla interesantów. Były wybudowane w 1959 i 1969 r. Budynki te zostały zaplanowane do sprzedaży w 2021 r. i 2035 r.

⁴¹ Aneks nr 1/2022 z 12 września 2022 r. – zmiana terminu wykonania przedmiotu umowy na 31 grudnia 2022 r. Aneks nr 2/2022 z 27 grudnia 2022 r. – zmiana terminu wykonania umowy na 27 grudnia 2022 r.

na częściową zapłatę. Nadmieniam się, że stało się to na ustną prośbę wykonawcy, mającego trudną sytuację finansową w związku z nagłą chorobą.”

(akta kontroli: tom II str. 29 - 30)

- 2) Umowę z Wykonawcą inwestycji Nr 271.1.16.2023 z 25 sierpnia 2023 r. wyłonionym w drodze postępowania przetargowego przeprowadzonego w trybie podstawowym bez możliwości negocjacji⁴². Nadleśnictwo nie przewidziało udzielania zamówienia w częściach ani składania ofert częściowych, ogłoszenie o zamówieniu zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych 13 lipca 2023 r., a ogłoszenie o wyniku postępowania 1 września 2023 r. Nie wniesiono odwołania od wyniku postępowania. Szacunkową wartość zamówienia ustalono na 1197 tys. zł netto (w tym 399 tys. zł - wartość zamówień, o których mowa w art. 214 ust. 1 pkt 7 Pzp⁴³). Nadleśnictwo zamierzało przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia 908,68 tys. zł brutto. Wykonawca wyłoniony w przetargu zaoferował kwotę 898,55 tys. zł brutto⁴⁴ i taką kwotę zawarto w umowie.

(akta kontroli: tom II str. 91 – 100, 119 - 127)

W umowie zapisano m.in., że:

- termin zakończenia robót budowlanych – 4 miesiące tj. do 25 grudnia 2023 r., okres rękojmi – 60 miesięcy,
- wynagrodzenie miało charakter kosztorysowy, ostateczna jego wartość miała zostać ustalona po zrealizowaniu zadania i po przedstawieniu przez Wykonawcę kosztorysu powykonawczego zatwierdzonego przez Zamawiającego⁴⁵,
- *Wszystkie płatności za wykonane na podstawie Umowy roboty budowlane są dokonywane powykonawczo, na podstawie protokołów odbioru robót (bez istotnych usterek i wad). Protokół końcowego odbioru robót winien być podpisany przez Inspektora nadzoru, Przedstawiciela Wykonawcy oraz członków Komisji Odbiorowej, którą powoła Zamawiający (§ 6 ust. 11),*
- przedmiotem odbioru końcowego miała być całość umowy; umowa nie przewidywała odbiorów częściowych.

Do umowy zawarto aneks z 22 grudnia 2023 r.⁴⁶ w związku ze wstrzymaniem przez Inspektora Nadzoru w dniu 15 grudnia 2023 r. prac ze względu na niekorzystne warunki atmosferyczne uniemożliwiające prowadzenie robót drogowych, brukarskich i cienkowarstwowych tynków elewacyjnych (co zostało potwierdzone zapisem w Dzienniku Budowy). Zmiany umowy dotyczyły terminu zakończenia robót budowlanych na: *10-ty dzień od daty wznowienia robót wstrzymanych* oraz wprowadzeniu odbiorów częściowych. Roboty zostały wznowione 22 maja 2024 r., a zakończone 31 maja 2024 r.

(akta kontroli: tom II str. 91 – 100, 128 - 163)

Płatności w ramach umowy dokonano w dwóch częściach po dokonaniu:

- częściowego obmiaru robót i sporządzeniu protokołu częściowego finansowego rozliczenia robót, w którym zapisano, iż stopień zaawansowania robót wyniósł 86,04% oraz że roboty zostały wykonane zgodnie z umową, projektem i kosztorysem ofertowym; nie stwierdzono żadnych wad i usterek; za ten zakres

⁴² Na podstawie art. 275 pkt 1 ustawy z 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320). Dalej: Pzp.

⁴³ 798 006,58 zł netto (wartość kosztorysowa) + 399 003,29 zł (wartość zamówień, o których mowa w art. 214 ust. 1 pkt 7 Pzp) = 1 197 009,87 zł brutto.

⁴⁴ Tj. 730 532,84 zł netto, 168 022,55 zł VAT.

⁴⁵ Zgodnie z § 6 ust. 8 W przypadku, gdy ilość faktycznie wykonanych robót będzie odbiegała od ilości robót wynikających z zestawienia prac planowanych (przedmiaru robót) będącego podstawą obliczenia wynagrodzenia kosztorysowego, wynagrodzenie określone w ust. 1 zostanie proporcjonalnie zmniejszone lub zwiększone przy zachowaniu cen jednostkowych zawartych w kosztorysie ofertowym.

⁴⁶ Nr 271.1.16.2023/1.

robót Wykonawca wystawił fakturę VAT nr 2/12/23 z 29 grudnia 2023 r. na kwotę netto 628,53 tys. zł i 773,09 tys. zł brutto,

- odbioru końcowego potwierdzonego protokołem odbioru komisijnego robót z 14 czerwca 2024 r., w którym ustalono wartość wynagrodzenia za roboty wykonane według kosztorysu powykonawczego na 801,83 tys. zł netto i 986,25 tys. zł brutto. W trakcie odbioru komisja stwierdziła 13 usterek, których usunięcie wyznaczono do 5 lipca 2024 r., kiedy to dokonano kolejnego odbioru końcowego. Wykonawca wystawił fakturę końcową nr 2/07/24 z dnia 11 lipca 2024 r. płatną w terminie 14 dni na kwotę netto 173,30 tys. zł i 213,16 tys. zł brutto.

Łączna kwota wynagrodzenia Wykonawcy wyniosła 986,25 tys. zł brutto⁴⁷, tj. o 87,70 tys. zł brutto więcej niż w kosztorysie ofertowym i umowie.

Prace dodatkowe i zamiennie zostały ujęte w protokole konieczności wykonania robót dodatkowych/zamiennych z 4 marca 2024 r., oprócz prac związanych z wykonaniem ogrodzenia, które zostało ujęte w oddzielnej umowie nr SA.271.23.2024 z 23 maja 2024 r.

(akta kontroli: tom II str. 91 – 100, 215 – 294, 448 – 449, 452 - 464)

Uzasadnieniem do budowy drogi leśnej Komarnice – do drogi na Brylińce – Koniusza w Leśnictwach Komarnice i Rokszyce – odcinek od km 0+447 do km 4+610 był brak dogodnej dostępności do kompleksu leśnego o powierzchni 964,79 ha w Leśnictwie Komarnice, skrócenie zrywki drewna i uniezależnienie Nadleśnictwa od zrywki i składowania drewna na gruntach prywatnych. Średnioroczna masa drewna do wywozu z tego kompleksu miała wynieść ok. 6 tys. m³.

Wykonanie inwestycji zlecono w trybie zamówienia z wolnej ręki. Uzasadnieniem do wyboru takiego trybu postępowania był fakt, iż 100 % udziałów w Spółce, której zlecono wykonanie zadania posiadał Skarb Państwa (PGL LP) - został spełniony warunek formalny wymieniony w art. 67 ust. 1 pkt 12 lit. c Pzp. Ponadto zostały spełnione warunki formalne wymienione w art. 67 ust. 1 pkt 12 lit. a Pzp⁴⁸ oraz w art. 67 ust. 1 pkt 12 lit. b Pzp⁴⁹.

Dokumentacja projektowa i wykonawcza oraz pozwolenie na budowę zostały opracowane i wydane w latach 2012 – 2019. Wartość inwestycji ustalono na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzonego na dzień 30 kwietnia 2020 r., która wynosiła 3600 tys. zł netto, tj. 843,29 tys. euro (4428 tys. zł brutto). W trakcie postępowania wynegocjowano cenę wykonania na 4369,14 tys. zł brutto⁵⁰.

Umowa nr 271.2.1.2020 została zawarta w dniu 7 września 2020 r. Termin realizacji robót wyznaczono na 30 listopada 2021 r. (całość prac wraz z odbiorem końcowym). Ustalono odbiory: robót zanikających, ulegających zakryciu lub warunkujących dalszy postęp prac oraz końcowy po zakończeniu przez Wykonawcę całości robót budowlanych składających się na przedmiot umowy.

W § 7 umowy zawarto warunki płatności, w tym:

1. *Strony ustalają, że rozliczenie Wykonawcy za przedmiot umowy nastąpi fakturą końcową po zakończeniu realizacji przedmiotu umowy, sporządzeniu powykonawczej dokumentacji odbiorowej oraz odbiorze końcowym przedmiotu umowy.*
2. *Faktura końcowa zostanie wystawiona za wykonane i odebrane roboty przez Zamawiającego. Podstawą wystawienia faktury za zrealizowane roboty budowlane będzie protokół odbioru końcowego robót podpisany przez Inspektora Nadzoru Inwestorskiego oraz przedstawicieli (Komisję) Zamawiającego.*

⁴⁷ Netto 801 832,32 zł i VAT 184 421,43 zł.

⁴⁸ Uprawnienia wynikające z praw majątkowych w zakresie posiadanych udziałów w Spółce wykonuje Dyrektor Generalny LP.

⁴⁹ Spółka jest uzależniona pod względem administracyjnym i gospodarczym od LP, 90% jej działalności dotyczy wykonywania zadań powierzonych jej przez zamawiającego tj. PGL LP.

⁵⁰ Tj. 3 552 146,42 zł netto, 816 993,68 zł VAT.

3. *Faktura końcowa płatna będzie przelewem w terminie 30 dni na konto bankowe wskazane na fakturze, z uwzględnieniem zapisów zawartych w pkt 4 niniejszego paragrafu, licząc od daty doręczenia Zamawiającemu prawidłowo wystawionej faktury wraz z kompletem dokumentów rozliczeniowych.*

Treść umowy została zmieniona aneksami:

- a) Nr 271.2.1.2020/1 z 30 listopada 2021 r., w którym ustalono termin realizacji całości prac wraz z odbiorem końcowym: *od dnia podpisania umowy do 31.12.2021 r.*
- b) Nr 271.2.1.2020/2 z 31 grudnia 2021 r., w którym dokonano zmiany zapisu dotyczącego terminu realizacji prac wraz z odbiorem końcowym: *„Termin realizacji prac – od dnia podpisania umowy. Termin zakończenia prac – 28 dni od terminu wznowienia robót wstrzymanych”.*

Ostatecznie prace budowlane zostały zakończone 25 maja 2022 r. a dokonany odbiór końcowy potwierdzono protokołem z 31 maja 2022 r.

W trakcie trwania inwestycji powierzono Wykonawcy roboty dodatkowe polegające na wykonaniu przepustu pod drogą średnicy 0,6 m i długości 9 m⁵¹ za kwotę 8,86 tys. zł oraz na montażu barier energochłonnych – 224 m⁵² za kwotę 82,38 tys. zł brutto.

(akta kontroli: tom II str. 91 – 100, 295 - 359)

Mimo, iż w umowie zawarto zapisy dotyczące płatności po zakończeniu realizacji zadania i odbiorze końcowym, to Wykonawca wystawił pięć faktur po dokonaniu odbiorów częściowych i jedną po odbiorze końcowym, a Nadleśnictwo dokonało zapłat za te roboty, co było niezgodne z zapisami § 7 umowy z Wykonawcą.

Dokonano płatności za następujące faktury: Nr 0024/D/20 z 29 grudnia 2020 r. na kwotę brutto 491,46 tys. zł (odbiór częściowy z 29 grudnia 2020 r.), Nr 0020/D/21 z 31 sierpnia 2021 r. na kwotę brutto 239,16 tys. zł, (odbiór częściowy z 26 sierpnia 2021 r.), Nr 0026/D/21 z 21 października 2021 r. na kwotę brutto 1339,68 tys. zł (odbiór częściowy z 20 października 2021 r.), Nr 0032/D/21 z 27 grudnia 2021 r. na kwotę brutto 858,34 tys. zł (odbiór częściowy z 20 grudnia 2021 r.), Nr 003/D/22 z 12 maja 2022 r. na kwotę brutto 605,44 tys. zł (odbiór częściowy z 12 maja 2022 r.), Nr 004/D/22 z 31 maja 2022 r. na kwotę 815,06 tys. zł (odbiór końcowy).

Za wykonane prace ujęte w fakturach częściowych zapłacono łącznie 3554,08 tys. zł⁵³.

(akta kontroli: tom II str. 98 - 99, 360 - 419)

Nadleśniczy wyjaśnił, że w momencie zawierania tej umowy Nadleśnictwo stosowało w umowach na roboty budowlane ryczałtową formę wynagrodzenia rozliczaną w przypadku prowadzenia robót w niedługim okresie fakturą końcową po zakończeniu całości prac. Wykonawca przed podpisaniem umowy zapoznał się z jej treścią i nie wniósł sprzeciwu ani propozycji zmian. W trakcie realizacji inwestycji, w związku z pandemią Covid-19, pojawiły się problemy z absencją pracowników i dostępem do materiałów budowlanych i wzrostem ich cen oraz niesprzyjającą pogodą. W konsekwencji wydłużającego się czasu budowy Wykonawca informował o pojawiających się problemach z płynnością finansową firmy i brakiem środków na kontynuację prac. W związku z tym, że Wykonawcą był podmiot całkowicie podległy PGL LP, Nadleśniczy po zasięgnięciu opinii RDLP w Krośnie wyraził zgodę na mechanizm częściowych zapłat za realizowane etapowo roboty.

(akta kontroli: tom II str. 98 - 99, 360 - 419)

⁵¹ Umowa nr SA.271.29.2021 z 30 lipca 2021 r., termin wykonania 30.12.2021 r.

⁵² Umowa nr SA.271.17.2022 z 11 maja 2022 r., termin wykonania 31.05.2022 r.

⁵³ 3 554 077,62 zł.

1.4

W Nadleśnictwie Krasiczyn przed sporządzeniem planów finansowo-gospodarczych w zakresie określenia planowanych rocznych poziomów pozyskania drewna przeprowadzano analizy, w których brano po uwagę:

- etat masowy pozyskania drewna w Nadleśnictwie określony w PUL na jego dziesięcioletni okres obowiązywania,
- pilność cięć wynikającą z bieżących potrzeb hodowlanych i ochronnych na poszczególnych powierzchniach leśnych (adresach leśnych),
- układ przestrzenny lokalizacji planowych pozycji cięć oraz dostępność pozycji w poszczególnych latach realizacji PUL (konieczność wykonania nowych szlaków zrywkowych, składów drewna, dzierżaw gruntów z przeznaczeniem na szlaki, drogi i składy),
- planowanie rocznego rozmiaru użytkowania miąższości drewna zbliżonego do 10% maksymalnego rozmiaru określonego w PUL.

(akta kontroli: tom I str. 199 – 201, 209 -220)

Nadleśniczy wyjaśnił, że do sporządzania analiz służą narzędzia raportowania w systemie informatycznym LP, a ponadto pracownik merytoryczny sporządza analizy w różnych układach miąższościowych i powierzchniowych, od ogólnych (np. analizy miąższościowe na przestrzeni 10 lat, w układach: nadleśnictwo, obręb, leśnictwo) do bardzo szczegółowych (np. analizy do grup czynności – trzebież, rębnia, czy do pozycji planu, tj. najmniejszej jednostki cięć).

(akta kontroli: tom I str. 200 – 201)

Plany finansowo-gospodarcze sporządzane były w oparciu o Zarządzenie Dyrektora Generalnego LP nr 10 z 24 lutego 2010 r. w *sprawie zasad tworzenia planów finansowo-gospodarczych w jednostkach organizacyjnych PGL Lasy Państwowe* (ze zm.).

Nadleśniczy wyjaśnił, że przed rozpoczęciem planowania RDLP w Krośnie ustala harmonogram prac nad prowizorium planu finansowo-gospodarczego dla nadleśnictwa (przekazuje informacje dotyczące planów pozyskania, zrywki, sprzedaży drewna, planów z zakresu zagospodarowania lasu i pozostałych kosztów i przychodów oraz nakładów inwestycyjnych). RDLP w Krośnie zwraca szczególną uwagę na prace związane z szacunkami brakarskimi (instrukcje, zalecenia, wskazówki, szkolenia), które stanowią podstawę do sporządzenia planu pozyskania i sprzedaży drewna. RDLP w Krośnie prowadzi analizy, które obejmują stopień realizacji cięć w ramach użytkowania głównego w stosunku do PUL. Zmiany rozmiaru użytkowania, wynikające z potrzeb hodowlanych drzewostanów wymagają uzgodnienia z wydziałami merytorycznymi RDLP w Krośnie. Szczegółowe założenia (wytyczne) do budowy prowizorium planu Nadleśnictwo otrzymuje z RDLP w Krośnie w formie decyzji w sprawie makrowskaźników do planu na dany rok. Konsultacje i uzgodnienia w trakcie przygotowywania planu prowadzone są z RDLP także w trybie roboczym.

(akta kontroli: tom I, str. 201 – 203, 220 - 251)

W latach 2020 - 2024 w Nadleśnictwie Krasiczyn:

- w PUL zaplanowano średnioroczne pozyskanie drewna w ilości 94,5 tys. m³; łącznie na okres 2020 – I kw. 2024 - 472,2 tys. m³,
- w rocznych planach finansowo-gospodarczych (zasadniczych) ujęto pozyskanie drewna w ilości [w m³]: 96,8 tys. w 2020 r. (tj. 102,5% planu z PUL), 96,2 tys. w 2021 r. (tj. 101,9%), 97,2 tys. w 2022 r. (tj. 102,9%), 96,4 tys. w 2023 r. (tj. 102,1%) oraz 91,3 tys. w 2024 r. (tj. 96,7%); łącznie na lata 2020 – 2024: 477,9 tys. (tj. 101,2%),

- uzyskano przychód drewna⁵⁴ w ilości [w m³]: 93,8 tys. w 2020 r. (tj. 96,9% rocznego planu pozyskania), 96,3 tys. w 2021 r. (tj. 100,1%), 97,6 tys. w 2022 r. (tj. 100,4%), 87,5 tys. w 2023 r. (tj. 90,8%), a w I kw. 2024 r. 20,4 tys. (tj. 22,4%); łącznie przychód drewna wyniósł 395,7 tys. m³, co stanowiło 82,8% planowanego pozyskania,
- roczną sprzedaż drewna zaplanowano w ilościach [w m³]: 96,7 tys. w 2020 r., 96,2 tys. w 2021 r., 99,4 tys. w 2022 r., 97,5 tys. w 2023 r. i 91,3 tys. w 2024 r.; łącznie 481,1 tys.,
- realizacja sprzedaży drewna wyniosła [w m³]: 88,2 tys. w 2020 r. (tj. 91,2% planu rocznego sprzedaży), 97,4 tys. w 2021 r. (101,3%), 101,2 tys. w 2022 r. (101,9%), 83,6 tys. w 2023 r. (85,8%), a w I kw. 2024 r. 21,3 tys. (23,3%); łączna sprzedaż wyniosła 391,8 tys.⁵⁵, co stanowiło 81,4% rocznych planów sprzedaży,
- zaplanowane przychody ze sprzedaży drewna w planach finansowo-gospodarczych wynosiły: 20 315 tys. zł w 2020 r., 21 222,4 tys. zł w 2021 r., 29 657,5 tys. zł w 2022 r., 33 652,5 tys. zł w 2023 r. oraz 29 938,6 tys. zł w 2024 r.

(akta kontroli: tom IV, str. 2 – 108)

Wartość zrealizowanej sprzedaży w okresie od 2020 r. do I kw. 2024 r. wyniosła łącznie 112 427,6 tys. zł⁵⁶, co stanowiło 83,4% planu, w tym w 2020 r. - 19 097,8 tys. zł (94% planu), w 2021 r. - 22 014,3 tys. zł (103,7%), w 2022 r. - 33 295,8 tys. zł (112%), w 2023 r. 30 755,8 tys. zł (91,4%) oraz 7263,8 tys. zł w I kw. 2024 r. (24,3% planu rocznego).

(akta kontroli: tom IV str. 109)

W Nadleśnictwie nie wystąpiła sprzedaż drewna na eksport - kierunek rozchodu 18. Całość sprzedaży w ramach dostawy wewnątrzwspólnotowej (WDT) - kierunek rozchodu 19, obejmowała drewno wielkowymiarowe w następujących ilościach i wartościach: w 2020 r. - 3,65 m³ o wartości 11,0 tys. zł (co stanowiło 0,01% ilości i 0,07% wartości sprzedaży drewna wielkoformatowego ogółem), w 2021 r. - 81,04 m³ o wartości 278,1 tys. zł (odpowiednio 0,11% i 1,52%), w 2022 r. 73,46 m³ o wartości 148,6 tys. zł (odpowiednio 0,09% i 0,52%), w 2023 r. 68,39 m³ o wartości 168,5 tys. zł (odpowiednio 0,1% i 0,62%), a w I kw. 2024 r. 95,92 m³ o wartości 83,0 tys. zł (odpowiednio 0,55% i 1,29%). Ogółem w okresie objętym kontrolą sprzedaż drewna wielkowymiarowego wyniosła 298,1 tys. m³ o wartości 9603,3 tys. zł, z tego w ramach WDT 322,46 m³ o wartości 689,2 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 0,11% i 0,71%.

(akta kontroli: tom IV, str. 110 - 111)

Łączna sprzedaż drewna w okresie 2020 – I kw. 2024 r., w podziale na poszczególne pule w Nadleśnictwie Krasiczyn przedstawiała się następująco:

- a) ofertowa: 318,1 tys. m³, co stanowiło 78,1% planów rocznych; realizacja planów wahała się od 79% w 2023 r. do 100,7% w 2022 r. oraz 22,6% planu rocznego w I kw. 2024 r.,
- b) na aukcje i submisje: 0,4 tys. m³, co stanowiło 93,2% wartości planów rocznych; realizacja planów wahała się od 71,8% w 2022 r. do 247,05% w 2021 r. oraz 60,1% planu rocznego w I kw. 2024 r.,
- c) detaliczna: 44,1 tys. m³, co stanowiło 87,7% wartości planów rocznych; realizacja planów wahała się od 66,9% w 2020 r. do 134,3% w 2021 r. oraz 27,8% planu rocznego w I kw. 2024 r.,

⁵⁴ Kolumna 3 sprawozdania LPIO-9. (tj. pozyskanie drewna + przychody inne).

⁵⁵ Niedokładność w sumie o 0,1 wynika z zaokrągleń do tys. zł.

⁵⁶ Niedokładność w sumie o 0,1 wynika z zaokrągleń do tys. zł.

- d) na potrzeby własne jednostki: 4,5 tys. m³, co stanowiło 148,9% wartości planów rocznych; realizacja planów wahała się 171,3% w 2021 r. do 203,7% w 2023 r. oraz 1,81% w I kw. 2024 r.,
- e) techniczna: 24,7 tys. m³, co stanowiło 123,1% wartości planów rocznych; realizacja planów wahała się od 63,7% w 2022 r. do 248,5% w 2020 r. oraz 28,1% w I kw. 2024 r.,
- f) energetyczna: w ramach tej puli nie planowano i nie realizowano sprzedaży.

(akta kontroli: tom IV str. 108)

Nadleśniczy wyjaśnił, że Nadleśnictwo nie otrzymywało z RDLP w Krośnie wskazówek/poleceń dotyczących limitów drewna przeznaczonego do sprzedaży w ramach submisji. Odstępstwa od planów sprzedaży drewna spowodowane były następującymi powodami:

- submisje: drewno na potrzeby submisji pozyskiwane było na zaplanowanych na dany rok pozycjach cięć. Każda sztuka drewna przygotowana na submisję drewna cennego sprawdzana była przez Brakarza Regionalnego, który podejmował ostateczną decyzję o jej wystawieniu. W latach 2020, 2022 i 2023 występował mały popyt na drewno z Nadleśnictwa Krasieczyn, dlatego na submisję trafiło mniej drewna niż planowano. W 2021 r. popyt na to drewno był duży i decyzją Brakarza Regionalnego przeznaczono większą ilość drewna do sprzedaży w ramach submisji,
- pule ofertowa i techniczna: w 2020 r. wystąpiła niska realizacja sprzedaży spowodowana przez osłabienie koniunktury gospodarczej w Europie, wybuch pandemii Covid-19, bardzo dużą podaż drewna iglastego pokłeskowego z Czech i Niemiec, zapowiedzi Brexitu oraz łagodną i bezśnieżną zimę (mniejsze zainteresowanie drewnem opałowym). W związku z tym w celu niedopuszczenia do deprecjacji pozyskanego surowca, pierwotnie zakontraktowanego w puli ofertowej (z którego rezygnowali odbiorcy) Nadleśnictwo przesunęło go do aukcji w ramach puli technicznej. Przesunięcia drewna między pulami są dopuszczalne na mocy zarządzeń Dyrektora Generalnego LP. Rok 2023 r. charakteryzował się bardzo trudnymi warunkami pogodowo-terenowymi utrudniającymi przygotowanie surowca w ramach zakontraktowanych umów,
- na potrzeby własne jednostek LP: Nadleśnictwo co roku planuje około 600 m³ drewna w tej puli. Drewno to jest przeznaczone m.in. na deputaty opałowe dla pracowników, grodzenie upraw (słupki ogrodzeniowe) czy budowę infrastruktury drogowej. Dokładna ilość drewna, która będzie potrzebna w danym roku jest ciężka do zaplanowania, dlatego przyjmowano wartość szacunkową,
- sprzedaż detaliczna: w 2020 r. obniżenie sprzedaży wiązało się z pandemią Covid-19 oraz zaplanowaniem na ten rok większej ilości drewna do sprzedaży detalicznej w porównaniu z innym latami objętymi kontrolą. Ponadto, od 1 kwietnia 2020 r. wprowadzono nową stawkę podatku VAT na drewno opałowe, co spowodowało, że stało się ono mniej atrakcyjne cenowo. W latach 2021 i 2022 wzrost sprzedaży spowodowany był wzrostem cen energii ze źródeł nieodnawialnych i wojną w Ukrainie (kryzys na rynku paliw kopalnych), co spowodowało wzrost popytu na drewno opałowe. W 2023 r. realizacja puli detalicznej nie została zrealizowana, czego powodem była stabilizacja cen na rynku paliw kopalnych.

(akta kontroli: tom IV str. 115, 189 – 192)

W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo pozyskało następujące ilości drewna według rodzajów użytkowania [m³]:

- a) użytkowanie rębne – grubizna, w:

- 2020 r. 58,4 tys. (co stanowiło 99,8% planu rocznego), w tym 22,0 tys. iglastego i 36,4 tys. liściastego⁵⁷,
 - 2021 r. 63,8 tys. (100,7%), w tym 25,6 tys. iglastego i 38,2 tys. liściastego,
 - 2022 r. 64,5 tys. (98,7%), w tym 24,7 tys. iglastego i 39,8 tys. liściastego,
 - 2023 r. 56,7 tys. (91,5%) w tym 22,6 tys. iglastego i 34,1 tys. liściastego,
 - 2024 r. w I kw. 14,0 tys. (24,8%) w tym 5,4 tys. iglastego i 8,6 tys. liściastego,
- b) użytkowanie przedrębne – grubizna, w:
- 2020 r. 32,8 tys. (89,9%) w tym 11,8 tys. iglastego i 21,0 tys. liściastego,
 - 2021 r. 30,4 tys. (97,7%), w tym 10,3 tys. iglastego i 20,1 tys. liściastego,
 - 2022 r. 29,4 tys. (100,8%) w tym 8,6 tys. iglastego i 20,8 tys. liściastego,
 - 2023 r. 28,3 tys. (87%), w tym 11,5 tys. iglastego i 16,8 tys. liściastego,
 - 2024 r. w I kw. 6,1 tys. (18,8%), w tym 2,3 tys. iglastego i 3,8 tys. liściastego,
- c) drobnica (pozyskano tylko drewno liściaste) w: 2020 r. 1,7 tys. (98%), 2021 r. 2,1 tys. (120,2%), 2022 r. 3,7 tys. (135,6%), 2023 r. 2,5 tys. (133,2%), 2024 r. w I kw. 0,2 tys. (12,3%).

(akta kontroli: tom IV str. 132 - 142)

Nadleśniczy wyjaśnił, że odstępstwa od planów użytkowania drzewostanów przedrębnych w latach 2020 i 2023 wynikała z zahamowania sprzedaży na rynkach drzewnych. Surowiec ten jest słabszej jakości i cieńszy w stosunku do użytków rębnych. Drewno to nie cieszyło się zainteresowaniem odbiorców, dlatego ograniczono jego pozyskanie. Ponadto, w 2023 r. wystąpiły trudności w wyłonieniu wykonawcy

na zadanie pozyskania drewna w Leśnictwie Prałkowice, które trwało kilka miesięcy i udało się tylko w części.

(akta kontroli: tom IV str. 192)

W latach 2020 – 2024 w Nadleśnictwie nie planowano i nie wykonano zadrzewień. Odnowienia zaplanowano i wykonano w następujących ilościach:

- a) odnowienia sztuczne na powierzchniach otwartych zaplanowano tylko w 2023 r. w ilości 2,46 ha – brak wykonania,
- b) odnowienia sztuczne i naturalne pod osłoną w: 2020 r. wykonanie 46,75 ha (100,6% planu), 2021 r. wykonanie 49,18 ha (104,4% planu), 2022 r. wykonanie 52,33 ha (104,4% planu), 2023 r. wykonanie 39,31 ha (115,2% planu); na 2024 r. zaplanowano 40,88 ha.

(akta kontroli: tom IV str. 132 - 142)

1.5

W Nadleśnictwie Krasiczyn obowiązywał PUL zatwierdzony przez Ministra Środowiska 10 września 2019 r. na lata 2018 – 2027.

(akta kontroli: tom IV, str. 2 – 5, 194 - 196)

W PUL zaplanowano na lata 2018 – 2027 pozyskanie drewna w ilości nie większej niż 944,53 tys. m³ grubizny netto, w tym obligatoryjny etat cięć w użytkowaniu rębnym 585,08 tys. m³ grubizny netto, tj. średniorocznie 94,45 tys. m³, w tym w użytkowaniu rębnym 58,51 tys. m³.

Roczne plany pozyskania drewna wynosiły na: 2020 r. 96,8 tys. m³, 2021 r. 96,2 tys. m³, 2022 r. 97,23 tys. m³, 2023 r. 96,41 tys. m³, 2024 r. 91,33 tys. m³ i stanowiły na lata 2020, 2021, 2023 - 102% średniorocznego planu pozyskania według PUL, w 2023 r. – 103%, a na 2024 r. - 97%.

Roczne plany sprzedaży wynosiły na: 2020 r. 96,8 tys. m³, 2021 r. 96,2 tys. m³, 2022 r. 99,38 tys. m³, 2023 r. 97,47 tys. m³, 2024 r. 91,33 tys. m³ i stanowiły w latach 2020,

⁵⁷ Dane częściowe dotyczą ilości drewna pozyskanego.

2021 - 102% średniorocznego planu pozyskania według PUL, w 2022 r. - 105%, 2023 r. - 103%, a w 2024 r. - 97%.

Przychód drewna według LPIO-9 w stosunku do rocznych planów pozyskania wyniósł w 2020 r. - 97%, w latach 2021 i 2022 - 100%, w 2023 r. - 91%, a w I kw. 2024 r. 22% rocznego planu pozyskania.

Sprzedaż drewna według LPIO-9 w stosunku do rocznych planów sprzedaży kształtowała się następująco: w 2020 r. - 91%, w 2021 r. - 101%, w 2022 - 102%, w 2023 r. - 86%, a w I kw. 2024 r. 23% rocznego planu sprzedaży. Wartość sprzedaży drewna ogółem (według LPIO-9) wynosiła w 2020 r. 19 097,79 tys. zł, w 2021 r. 22 014,33 tys. zł, w 2022 r. 33 295,84 tys. zł, w 2023 r. 30 755,82 tys. zł, a w I kw. 2024 r. 7 263,83 tys. zł.

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Krasiczyn wynosiła 16 086,10 ha, w tym obszary Natura 2000 stanowiły 13 760,44 ha, tj. 85,5%⁵⁸. W PUL średnioroczne pozyskanie drewna w użytkowaniu rębnym (grubizny) w obszarach Naturach 2000 zaplanowano na 55,8 tys. m³ (557,6 tys. na 10 lat). Roczne pozyskanie drewna w użytkowaniu rębnym na obszarach Natura 2000 wynosiło: w 2020 r. 56,4 tys. m³ (tj. 101% średniorocznego planu z PUL), w 2021 r. 61,6 tys. m³ (110%), w 2022 r. 60,3 tys. m³ (108%), w 2023 r. 54,38 tys. m³ (98%), a do 16 września 2024 r. 33,07 tys. m³ (59%)⁵⁹. Wartość netto pozyskanego drewna z obszarów Natura 2000 wynosiła⁶⁰: w 2020 r. 12 212,66 tys. zł, w 2021 r. 13 921,57 tys. zł, w 2022 r. 19 847,88 tys. zł, w 2023 r. 20 030,23 tys. zł, w 2024 r. 10 669,47 tys. zł.

(akta kontroli: tom IV, str. 2 - 5, 97 - 109, 146, 194 - 196)

1.6

W latach 2020 - I kw. 2024 w Nadleśnictwie Krasiczyn:

- przychód drewna S4 przedstawiał się następująco [w m³]: w 2020 r. - 2,12 tys., w 2021 r. - 2,29 tys., w 2022 r. - 3,35 tys., w 2023 r. - 2,83 tys., a w I kw. 2024 r. - 0,28 tys.⁶¹,
- rozchód drewna S4 wyniósł odpowiednio [m³]: 1,12 tys., 1,29 tys., 2,20 tys., 1,23 tys., 0,25 tys.,
- przychód ogółem ze sprzedaży drewna S4 wyniósł odpowiednio: 100,63 tys. zł, 105,44 tys. zł, 212,04 tys. zł, 163,57 tys. zł, 22,92 tys. zł,
- średnia cena sprzedaży m³ wyniosła odpowiednio: 89,86 zł, 81,98 zł, 96,30 zł, 100,14 zł, 92,51 zł.

W Nadleśnictwie obowiązywały następujące cenniki detalicznej sprzedaży drewna w poszczególnych latach:

- za okres od 20 stycznia do 31 grudnia 2020 r. (zmieniony cennikami obowiązującymi w okresach od 3 do 31 marca, od 20 kwietnia do 30 czerwca, od 27 maja do 30 czerwca oraz od 3 lipca do 31 grudnia),
- za okres od 18 stycznia do 30 czerwca 2021 r. (zmieniony cennikiem obowiązującym od 3 lutego do 30 czerwca) oraz od 1 czerwca do 31 grudnia,
- za okres od 17 stycznia do 30 czerwca 2022 r. (zmieniony cennikiem obowiązującym od 4 maja do 30 czerwca) oraz od 18 lipca do 31 grudnia,
- za okres od 17 stycznia do 30 czerwca 2023 r. oraz od 1 lipca do 31 grudnia,
- za okres od 10 stycznia do 30 kwietnia 2024 r.

⁵⁸ Według stanu ujętego w PUL na 1 stycznia 2018 r.

⁵⁹ Pozyskanie drewna w 2024 r. podano na dzień 16 września z powodu braku możliwości wygenerowania z systemów informatycznych LP stanu na koniec I kw.

⁶⁰ Do obliczenia przyjęto średnie ceny drewna ze sprawozdania LPIO-9 na koniec grudnia, a za 2024 r. wg stanu na koniec sierpnia.

⁶¹ W tym z pozyskania [w m³]: 2020 r. - 2,06 tys., 2021 r. - 2,24 tys., 2022 r. - 3,16 tys., 2023 r. - 2,61 tys., w I kw. 2024 r. - 0,25 tys.

W następujących okresach w Nadleśnictwie brak było obowiązujących cenników detalicznej sprzedaży drewna: od 1 do 19 stycznia, od 1 do 19 kwietnia oraz od 1 do 2 lipca 2020 r., od 1 do 18 stycznia 2021 r., od 1 do 16 stycznia i od 1 do 17 lipca 2022 r., od 1 do 16 stycznia 2023 r. i od 1 do 9 stycznia 2024 r.

(akta kontroli: tom IV str. 149)

Nadleśniczy wyjaśnił, że w okresach braku obowiązywania cenników, sporządzane były nowe cenniki oparte na wytycznych opracowanych i przesłanych przez RDLP w Krośnie i GDLP.

(akta kontroli: tom IV str. 115)

Cena detaliczna drewna S4 („*loco las, tylko kosztem nabywcy*”) w okresie od stycznia 2022 r. do kwietnia 2024 r. nie uległa zmianie i wynosiła [za m³]: drewno iglaste – 67,65 zł brutto, drewno liściaste: buk i grab – 116,85 zł brutto; brzoza, dąb, czereśnia, jawor, jesion, klon, akacja – 110,70 zł brutto; olcha, topola – 67,65 zł brutto.

(akta kontroli: tom IV str. 176)

Aktualizacja cenników sprzedaży detalicznej drewna odbywała się w Nadleśnictwie Krasiczyn na podstawie wytycznych określanych przez RDLP i GDLP. Nadleśniczy wyjaśnił, że: „*Generalną zasadą ustalania cenników detalicznych drewna była aktualizacja cen na podstawie średnioważonych cen uzyskanych na szczeblu Nadleśnictwa w umowach skonsolidowanych na dany okres sprzedaży. Wg w/w wytycznych drewno opałowe winno stanowić źródło atrakcyjnego cenowo zabezpieczenia potrzeb ciepłych lokalnej ludności, dlatego też Nadleśnictwo utrzymywało ceny detaliczne drewna opałowego na stałym poziomie, które naszym zdaniem stanowiły źródło atrakcyjnego cenowo drewna.*”. Poinformował również, że główną przesłanką przy ustalaniu cen drewna klasy S4 jest atrakcyjność cenowa zabezpieczenia potrzeb ciepłych lokalnej ludności, dlatego też Nadleśnictwo od szeregu lat zmieniał cen drewna S4 kosztem nabywcy detalicznego.

(akta kontroli: tom IV str. 115 - 116)

W Nadleśnictwie Krasiczyn drewno S2A wystąpił przychód drewna S2A w 2023 r. w wysokości 6,49 tys. m³, a w I kw. 2024 r. 1,40 tys. m³. Średnia cena sprzedaży wyniosła odpowiednio 270,35 zł i 224,56 zł za m³.

Nie wystąpiły przypadki przeklasyfikowania drewna S4 na S2A. Wystąpiły trzy przypadki przeklasyfikowania drewna S2A na S4: z powodu zgnilizny ponadnormatywnej spowodowanej długim przelegiwaniem⁶²; w wyniku kontroli odbiorczej drewna na składzie⁶³ i w wyniku reklamacji sprzedanego drewna⁶⁴.

(akta kontroli: tom IV str. 116 – 134, 148)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niepobranie i nienaliczanie należnych Nadleśnictwu odsetek i opłat sankcyjnych z tytułu opóźnień w płatnościach czynszu za wynajmowane pomieszczenia, pomimo iż zapisy umów dzierżawy nakładały taki obowiązek. Łączna kwota niepobranych odsetek i opłat sankcyjnych wyniosła 15,6 tys. zł⁶⁵. Opis stanu faktycznego w tym zakresie zawarto w pkt. 1.1.

⁶² Specyfikacja manipulacyjna nr 4/6013 z 14 marca 2024 r. - 17,55 m³ brzozy i dębu S4.

⁶³ Specyfikacja manipulacyjna 5/12 z 31 października 2022 r. - 1,75 m³ jodły S4.

⁶⁴ Specyfikacja manipulacyjna 8/10 z 30 marca 2022 r. - 17,98 m³ jaworu S4.

⁶⁵ 1108,98 zł + 190,08 zł + 14 253,27 zł = 15 552,33 zł.

2. Dokonywanie niezgodnie z treścią zawartych umów płatności częściowych wykonawcom zleconych inwestycji na łączną kwotę 3563,9 tys. zł⁶⁶. Opis stanu faktycznego w tym zakresie zawarto w pkt. 1.3.

OCENA CZĄSTKOWA

W Nadleśnictwie Krasiczyn w prawidłowy sposób wynajmowano grunty od podmiotów zewnętrznych, zgodnie z przepisami dokonywano sprzedaży nieruchomości oraz dzierżawiono pomieszczenia podmiotom zewnętrznym, z wyjątkiem niepobierania odsetek i opłat sankcyjnych od nieterminowych wpłat czynszów. Prowadzone przez Nadleśnictwo inwestycje były celowe, jednakże niezgodnie z zawartymi umowami dokonywano płatności częściowych za roboty.

Ilości pozyskanego i sprzedanego drewna ogółem nie odbiegały znacząco od rocznych planów pozyskania i sprzedaży, z wyjątkiem odstępstw od zaplanowanych wielkości z podziałem na pule, co spowodowane było obiektywnymi przesłankami, na które Nadleśnictwo nie miało wpływu. Detaliczna sprzedaż drewna S4 dla ludności prowadzona była prawidłowo.

OBSZAR

2. Gospodarowanie środkami finansowymi przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych

Opis stanu
faktycznego

2.1

W Nadleśnictwie w zakresie polityki kadrowej i finansowej obowiązywały m.in.:

- a) *Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe* z 29 stycznia 1998 r.⁶⁷, który regulował stosunki m.in. w zakresie: nawiązania stosunku pracy, świadczeń pracowniczych, zasad wynagradzania, zaszeregowania pracowników oraz przyznawania odprawy pieniężnej, wynagrodzeń dodatkowych, nagród jubileuszowych,
- b) wytyczne Dyrektora Generalnego LP z dnia 5 września 2022 r., dotyczące spójnej polityki kadrowej, określające sposób prowadzenia naborów wewnętrznych, gdy:
 - wolne stanowisko zostaje obsadzone na zasadzie wewnętrznych przejść pomiędzy jednostkami LP⁶⁸,
 - ma miejsce kontynuacja zatrudnienia z pracownikiem bezpośrednio po upływie okresu obowiązywania umowy zawartej na czas określony w tej samej lub innej jednostce LP,
 - ma miejsce kontynuacja zatrudnienia ze stażystą bezpośrednio po odbytym stażu w tej samej lub innej jednostce LP,
- c) Zarządzenie nr 22⁶⁹ z dnia 19 października 2022 r. Dyrektora RDLP w Krośnie *w sprawie zasad prowadzenia naborów na wolne stanowiska pracy w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie oraz nadzorowanych przez RDLP nadleśnictwach*, do którego załącznikiem był „Regulamin organizowania naborów na wolne stanowiska pracy”,
- d) *Dobre Praktyki Zarządzania Zasobami Ludzkimi* – opracowanie teoretyczne Zespołu zadaniowego powołanego Zarządzeniem nr 1 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 16 stycznia 2018 r. *w sprawie opracowania ścieżek awansu i przebiegu kariery zawodowej w nadleśnictwach RDLP w Krośnie*.

⁶⁶ Tj. 9800 zł + 3 554 077,62 zł = 3 563 877,62 zł.

⁶⁷ Zmieniany (aktualizowany) Protokołami dodatkowymi nr 1 do nr 29, z okresu 30 czerwca 1998 r. – 28 września 2019 r.

⁶⁸ Rozwiązanie stosunku pracy u jednego pracodawcy i nawiązanie bezpośrednio nowego stosunku pracy z nowym pracodawcą, za zgodą kierownika jednostki nadzorującej.

⁶⁹ Zarządzenie to uchylało zarządzenie nr 15 z dnia 6 lipca 2021 r. Dyrektora RDLP w sprawie wprowadzenia do stosowania dobrych praktyk w zakresie oceny pracowników, rekrutacji i selekcji oraz zatrudnienia, które z kolei było poprzedzone zarządzeniami nr 13 z 8 czerwca 2020 r. oraz nr 24 z 15 grudnia 2017 r. wydanymi w tej samej sprawie.

Na koniec poszczególnych badanych lat: 2020 - 2023 oraz I kw. 2024 r. stan zatrudnionych ogółem w Nadleśnictwie wynosił odpowiednio 57, 59, 59, 59 oraz 59 w tym na stanowiskach:

- w służbie leśnej: 38, 43, 43, 45 oraz 45,
- nierobotniczych poza służbą leśną: 18, 15, 15, 14 oraz 14,
- robotniczych: 1, 1, 1, 0 (zero) oraz 0 (zero).

W poszczególnych badanych latach koszty wynagrodzeń ogółem wraz z dodatkami i narzutami na wynagrodzenie, w podziale na grupy zawodowe oraz przeciętne wynagrodzenie brutto wynosiło w:

- 1) 2020 r.: wynagrodzenia ogółem – 5306,29 tys. zł, przeciętne miesięczne wynagrodzenie – 7,62 tys. zł, w tym na stanowiskach:
 - a) w służbie leśnej odpowiednio: 3910,90 tys. zł i 8,10 tys. zł,
 - b) nierobotniczych poza służbą leśną odpowiednio: 1315,04 tys. zł i 6,54 tys. zł,
 - c) robotniczych odpowiednio: 80,35 tys. zł i 6,70 tys. zł,
- 2) 2021 r.: wynagrodzenia ogółem – 5916,89 tys. zł, przeciętne miesięczne wynagrodzenie – 8,69 tys. zł, w tym na stanowiskach:
 - a) w służbie leśnej odpowiednio: 4566,09 tys. zł i 9,41 tys. zł,
 - b) nierobotniczych poza służbą leśną odpowiednio: 1268,98 tys. zł i 6,90 tys. zł,
 - c) robotniczych odpowiednio: 81,82 tys. zł i 6,82 tys. zł,
- 3) 2022 r.: wynagrodzenia ogółem – 7038,87 tys. zł, przeciętne miesięczne wynagrodzenie – 9,95 tys. zł, w tym na stanowiskach:
 - a) w służbie leśnej odpowiednio: 5613,45 tys. zł i 10,88 tys. zł,
 - b) nierobotniczych poza służbą leśną odpowiednio: 1279,55 tys. zł i 7,26 tys. zł,
 - c) robotniczych odpowiednio: 145,87 tys. zł i 9,35 tys. zł,
- 4) 2023 r.: wynagrodzenie ogółem – 7357,24 tys. zł, przeciętne miesięczne wynagrodzenie – 10,35 tys. zł, w tym na stanowiskach:
 - a) w służbie leśnej odpowiednio: 5970,48 tys. zł i 11,12 tys. zł,
 - b) nierobotniczych poza służbą leśną odpowiednio: 1374,25 tys. zł i 8,04 tys. zł,
 - c) robotniczych odpowiednio: 12,51 tys. zł i 4,17 tys. zł,
- 5) I kw. 2024 r.: wynagrodzenie ogółem – 1659,97 tys. zł, przeciętne miesięczne wynagrodzenie – 9,33 tys. zł, w tym na stanowiskach:
 - a) w służbie leśnej odpowiednio: 1382,16 tys. zł i 10,17 tys. zł,
 - b) nierobotniczych poza służbą leśną odpowiednio: 277,81 tys. zł i 6,61 tys. zł,
 - c) robotniczych: 0,00 zł.

W powyższych latach równoważniki pieniężne za brak mieszkania/ulgi przy opłatach za użytkowanie lokali, dotyczyły wyłącznie zatrudnionych na stanowiskach w „służbie leśnej” i wynosiły odpowiednio w: 2020 r. – 13,71 tys. zł, 2021 r. – 13,72 tys. zł, 2022 r. – 14,37 tys. zł, 2023 r. – 15,05 tys. zł, I kw. 2024 r. – 4,40 tys. zł.

W badanych latach statystyka:

- „odejść z pracy” przedstawiała się następująco: w 2020 r. – sześć przypadków, w 2021 r. – cztery, w 2022 r. – pięć, w 2023 r. – trzy oraz w I kw. 2024 r. – jeden,
- przejść na emeryturę/rentę wyniosła: w 2020 r. – dwa przypadki, w 2021 r. – jeden, w 2022 r. – dwa, w 2023 r. – jeden oraz w I kw. 2024 r. – jeden,
- nowozatrudnionych wynosiła: w 2020 r. – dwie osoby⁷⁰, w 2021 r. – sześć osób⁷¹, w 2022 r. – pięć osób⁷², w 2023 r. – cztery osoby⁷³ oraz w I kw. 2024 r. – zero.

⁷⁰ Rekrutacja zewnętrzna – stażyści.

⁷¹ W tym: rekrutacja zewnętrzna - dwoje stażystów i jeden pracownik, dwie indywidualne zgody RDLP, jedna nabór wewnętrzny.

⁷² W tym: trzy rekrutacje zewnętrzne (w tym dwoje stażystów), jedna nabór wewnętrzny oraz jedna indywidualna zgoda RDLP.

⁷³ W tym: 2 rekrutacje zewnętrzne- stażyści, jedna nabór wewnętrzny oraz jedna zgoda RDLP.

Nie wystąpiły przypadki zmiany formy zatrudnienia z cywilnoprawnej na umowę o pracę, przypadki awansów ze stanowisk robotniczych do służby leśnej oraz inne przypadki zmian w strukturze zatrudnienia.

(akta kontroli: tom III str. 1 - 104)

W wyniku analizy dziesięciu przypadków osób nowozatrudnionych w latach 2020-2023 w Nadleśnictwie (w tym: trzech przypadków w procedurze naboru wewnętrznego, czterech w procedurze rekrutacji zewnętrznej oraz trzech w procedurze rekrutacji absolwentów na staż) stwierdzono, że w każdym przypadku przestrzegano wewnętrznych przepisów w zakresie rekrutacji, a w szczególności:

- 1) zatrudnienia w trybie naborów wewnętrznych poprzedzone były zgodą RDLP na przeniesienie pracownika z innej jednostki organizacyjnej LP bez obowiązku przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego. Były to przypadki, gdzie wolne stanowiska zostały obsadzone na zasadzie wewnętrznych przejść pomiędzy jednostkami LP, w których Nadleśniczy nie był zobligowany do ogłaszania⁷⁴ naboru wewnętrznego. W tym trybie zatrudniono trzech pracowników na stanowiskach: leśniczego, starszego specjalisty służby leśnej oraz inżyniera nadzoru, którzy posiadali następujące kwalifikacje w chwili zatrudnienia w Nadleśnictwie (w odpowiedniej kolejności): wykształcenie wyższe I-go stopnia (gospodarka leśna) i ponad 27 lat stażu pracy w jednostkach LP, wykształcenie wyższe II-stopnia (gospodarka w ekosystemach rolnych i leśnych) i ponad dziewięć lat stażu pracy, wykształcenie wyższe II-go stopnia (gospodarka leśna) i ponad 10 lat stażu pracy w jednostkach LP,
- 2) zatrudnienia w trybie rekrutacji zewnętrznych:
 - a) w dwóch przypadkach w trybie indywidualnej zgody udzielonej przez Dyрекcję Generalną LP⁷⁵ za pośrednictwem RDLP i dotyczyło to:
 - byłego stażysty i byłego pracownika Nadleśnictwa (w okresie zatrudnienia w Nadleśnictwie zdał egzamin warunkujący nadanie po raz pierwszy stopnia służbowego Służby Leśnej), posiadającego wykształcenie wyższe I-go stopnia, który został zatrudniony na stanowisku podleśniczego, na czas nieokreślony,
 - byłej stażystki zatrudnionej na okres sześciu miesięcy na stanowisku referenta w terenie, w sytuacji konieczności zapewnienia ciągłości realizacji zadań w warunkach absencji spowodowanych pandemią COVID-19. Pracownica posiadała wykształcenie średnie – technik leśnik i jeden rok stażu pracy w Nadleśnictwie,
 - b) w dwóch przypadkach rekrutacje były ogłaszane za pośrednictwem RDLP wśród pracowników nadzorowanych jednostek, na tablicy ogłoszeń w Nadleśnictwie oraz na stronie internetowej Nadleśnictwa⁷⁶. Zatrudniono pracowników na czas określony (sześciu miesięcy i jednego roku), na stanowiskach robotnika pomocniczego (wykształcenie średnie – technik leśnik i dwuletni staż pracy w jednostkach LP) i starszego referenta w dziale księgowości (wykształcenie wyższe I-go stopnia - rachunkowość i finanse oraz trzy letni staż pracy),
- 3) zatrudnienia stażystów:
 - a) w dwóch przypadkach kwalifikacje na staż absolwentów szkół prowadzone były przez RDLP, gdzie wybrani do odbycia stażu absolwenci zostali skierowani do Nadleśnictwa. Obydwaj posiadali wykształcenie wyższe II-go stopnia z zakresu leśnictwa,

⁷⁴ Na podstawie wytycznych DGLP dotyczących spójnej polityki kadrowej.

⁷⁵ Dalej: DGLP.

⁷⁶ Procedurę naboru przeprowadzała komisja powołana przez Nadleśniczego w drodze zarządzenia Nadleśniczego nr 2/2018 z dnia 14 lutego 2018 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania dobrych praktyk w zakresie oceny pracowników, rekrutacji i selekcji oraz zatrudnienia w Nadleśnictwie. Jej skład tworzyli: z-ca Nadleśniczego oraz dwoje pracowników Nadleśnictwa.

- b) w jednym przypadku, na polecenie DGLP (działającego za pośrednictwem RDLP) Nadleśnictwo zatrudniło na staż absolwenta na podstawie Porozumienia zawartego 30 października 2009 r. pomiędzy DGLP a dziekanami Wydziałów Leśnych: Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie i Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, które umożliwia najlepszym absolwentom tych Wydziałów zatrudnienie w jednostkach LP. Z treści polecenia DGLP wynika, że organizacja stażu dotyczy jednej z najlepszych absolwentek roku akademickiego 2019/2020 Wydziału Leśnego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, na studiach stacjonarnych I-go stopnia, która zgłosiła chęć podjęcia zatrudnienia w Nadleśnictwie.

Wynagrodzenia zasadnicze nowozatrudnionych osób w Nadleśnictwie odpowiadały wynagrodzeniom osób poprzednio zatrudnionych na tych stanowiskach lub zajmujących równoważne stanowiska.

(akta kontroli: tom III str. 105 - 349)

W badanym okresie, Nadleśnictwo zawarło 44 umowy cywilno-prawne z pracownikami, których przedmiotem było wyłącznie utrzymanie czystości w kancelariach leśnictw (m.in. w Krzeczkowej, Kormanicach, Prałkowcach, Olszanach, Kupnie, Grochowcach, Średniej, Łętowni, Wapowcach, Leonce). Umowy były zawierane zarówno na czas określony i nieokreślony, z pracownikami zatrudnionymi na stanowiskach leśniczych i podleśniczych. Nadleśniczy corocznie w drodze zarządzeń ustalał stawki miesięcznego zwrotu kosztów za utrzymanie kancelarii leśnictw oraz współczynnik pracochłonności przy utrzymaniu czystości. Wypłacone kwoty wynagrodzeń z tego tytułu były zgodne z ustalonymi stawkami oraz współczynnikami pracochłonności.

Łączna kwota wydatków poniesionych na zlecenie pracownikom zadań na podstawie umów cywilnoprawnych wyniosła ogółem w badanym okresie 137 559,15 zł, w tym w poszczególnych latach: w roku 2020 – 28 633,21 zł, w roku 2021 – 30 173,58 zł, w roku 2022 – 32 053,78 zł, w roku 2023 – 34 036,65 zł oraz w roku 2024 (I kw.) – 12 661,93 zł.

(akta kontroli: tom III str. 350 – 370, tom VI str. 290 - 297)

W każdym z badanych lat, DGLP:

- wydzieliał z puli środków na nagrody ujętych w planie finansowo-gospodarczym do dyspozycji kierowników jednostek LP – pulę przeznaczoną na specjalne nagrody uznaniowe. Podstawą naliczenia puli środków na nagrody była przyjęta kwota na jednego pełnozatrudnionego pomnożona przez liczbę zatrudnionych (włącznie ze stażystami), oraz
- określał w formie wytycznych zasady przyznawania nagród. Zgodnie z nimi, przy przyznawaniu nagrody powinno się brać pod uwagę okresy pobierania wynagrodzenia za czas choroby, zasiłków oraz świadczenia rehabilitacyjnego, w powiązaniu z wkładem pracy pracownika. Należało zachować ich uznaniowy i motywacyjny charakter oraz uwzględnić pracowników terenowych. W przypadku nieprzyznania lub przyznania pracownikowi nagrody wyższej lub niższej od średniej kwoty przyjętej do naliczenia puli środków na nagrody, powyższe należało uzasadnić na piśmie. Zasady przyznawania nagród powinny być uzgodnione z organizacjami związków zawodowych.

Nadleśniczy w wytycznych przyznawania nagród określił, że nagrody zostają podzielone w następującej proporcji:

- 80% przyznanych środków rozdzielona była wśród pracowników Nadleśnictwa w jednakowej wysokości, proporcjonalnie do czasu pracy wynikającego z umowy o pracę. Przypadki nieprzyznania lub przyznania pracownikowi nagrody wyższej

lub niższej od średniej kwoty przyjętej do naliczenia puli środków na nagrody, należało uzasadnić na piśmie,

- 20% do dyspozycji Nadleśniczego na nagrody uznaniowe.

Ustalono, że w kontrolowanym okresie:

- zasady przyznawania nagród w Nadleśnictwie uzgadniane były z NSZZ Związkiem Zawodowym „Solidarność”, Komisją Zakładową Nadleśnictwa Krasiczyn,
- przypadki nieprzyznania lub przyznania nagrody wyższej lub niższej⁷⁷ od średniej kwoty przyjętej do naliczenia puli środków na nagrody oraz przypadki nagród z puli Nadleśniczego zawierały pisemne uzasadnienia,
- wymiar przyznanej nagrody był proporcjonalnie pomniejszany np. o okresy pobierania wynagrodzenia za czas choroby.

W roku:

- 2020, kwota przyznanych nagród wyniosła 394,6 tys. zł, liczba osób którym je przyznano (zgodna ze stanem zatrudnienia) wyniosła 59. Nagrody w równej kwocie dla wszystkich (bez względu na rodzaj świadczonej pracy) przyznano 57 pracownikom, na wartość 225,5 tys. zł, nagrodę uznaniową roczną 57 pracownikom na kwotę ogółem 144 tys. zł, 11 nagród z puli Nadleśniczego na łączną kwotę 23,6 tys. zł oraz jedną nagrodę z puli RDPL na kwotę 1,5 tys. zł,
- 2021, kwota przyznanych nagród wyniosła 994,09 tys. zł, liczba osób którym je przyznano wyniosła 61. Nagrody w równej kwocie dla wszystkich przyznano 57 pracownikom, na wartość 167,99 tys. zł, nagrodę uznaniową roczną 59 pracownikom na wartość 241 tys. zł, 21 nagród z puli Nadleśniczego na kwotę 22,8 tys. zł oraz nagrodę kwartalną dla 61 pracowników na kwotę ogółem 561,5 tys. zł i jedną nagrodę z puli RDPL na kwotę 0,8 tys. zł,
- 2022 kwota przyznanych nagród wyniosła 1342,94 tys. zł, liczba osób którym je przyznano wyniosła 62. Nagrody w równej kwocie dla wszystkich przyznano 61 pracownikom, na wartość 288,64 tys. zł, nagrodę uznaniową roczną 58 pracownikom na wartość 242 tys. zł, 16 nagród z puli Nadleśniczego na kwotę 24 tys. zł oraz nagrodę kwartalną dla 61 pracowników na kwotę ogółem 786 tys. zł i dwie nagrody z puli RDPL na kwotę 2,3 tys. zł,
- 2023 kwota przyznanych nagród wyniosła 1026,3 tys. zł, liczba osób którym przyznano wyniosła 60. Nagrody w równej kwocie dla wszystkich przyznano 60 pracownikom na wartość 260,6 tys. zł, przyznano 27 nagród z puli Nadleśniczego na kwotę 35,4 tys. zł, oraz nagrodę kwartalną dla 60 pracowników na kwotę ogółem 729,5 tys. zł i jedną nagrodę z puli RDPL na kwotę 0,8 tys. zł,
- I kw. 2024 kwota przyznanych nagród wyniosła 183 tys. zł, liczba osób którym je przyznano wyniosła 57.

W 2020 r. nagrody przyznane zostały w uznaniu za zaangażowanie pracowników w realizację bieżących zadań na rzecz PGL LP, natomiast w pozostałych latach w uznaniu wkładu pracy w realizację zadań przewidzianych w planie finansowo-gospodarczym.

Nie wystąpił przypadek, by przy podziale środków na nagrody, przydzielono komuś nagrodę więcej niż jeden raz.

(akta kontroli: tom III str. 102, 371 - 482, 488 - 495)

⁷⁷ Pomniejszenia indywidualnych nagród do 80% średniej kwoty przyjętej do naliczania puli nagród były uzasadniane (np. mniejszym zaangażowaniem się w wykonywaniu zadań, mniejszym udziale w osiągniętych wynikach pracy). Nagrody w kwocie równej średniej kwoty przyjętej do naliczania puli nagród, nie wymagały pisemnego uzasadnienia.

W badanym okresie, w Nadleśnictwie wypłacono odprawy 14 osobom o łącznej wartości 472,21 tys. zł, w tym odprawy: emerytalno-rentowe dla siedmiu osób, na kwotę 352,29 tys. zł oraz pośmiertne dla siedmiu osób, na kwotę 119,92 tys. zł. Nie wystąpiły przypadki prowadzenia sporów sądowych z pracownikami. Praktyki studenckie, w latach 2020-2024, odbyło 14 osób, a staże zawodowe – 14 osób. Nie poniesiono kosztów związanych z wynagradzaniem opiekunów zawodowych praktyk studenckich.

(akta kontroli: tom III str. 483 - 487)

2.2 – 2.3

W kontrolowanym okresie w Nadleśnictwie nie określono zasad organizacji i finansowania podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników. Wystąpiły trzy przypadki dofinansowania studiów na podstawie zawartych umów z pracownikami Nadleśnictwa:

- umowa z 27 marca 2019 r., zawarta ze strażnikiem leśnym, w której pracodawca kieruje pracownika na studia podyplomowe z zakresu doskonalenia zasobów kadrowych LP organizowanych przez UR⁷⁸ w Krakowie (dwa semestry). Pracodawca przyznał pracownikowi: pokrycie opłaty pobieranej przez uczelnię, zwrot kosztów przejazdu samochodem prywatnym i zakwaterowania na podstawie przedstawionego rachunku lub w formie ryczałtu. Łączna wartość dofinansowania wyniosła 564,74 zł, w tym: koszt pobytu – 90 zł oraz koszty dojazdu 474,74 zł,
- umowa z 1 października 2019 r. z podleśniczym, podnoszącym kwalifikacje zawodowe poprzez studia II stopnia na Uczelni Państwowej im. Jana Grodka w Sanoku⁷⁹, na kierunku gospodarka w ekosystemach rolnych i leśnych. Pracodawca przyznał pracownikowi: zwolnienie z części dnia pracy w każdy czwartek i piątek od godz. 13.30 do 15.00 na czas niezbędny na punktualne przybycie na obowiązkowe zajęcia oraz zwrot kosztów przejazdu samochodem prywatnym. Łączna wartość dofinansowania wyniosła 952 zł (koszty dojazdu),
- umowa z 30 października 2023 r. z podleśniczym, podnoszącym kwalifikacje zawodowe na piątym semestrze studiów na UP w Lublinie⁸⁰, na kierunku leśnictwo. Pracodawca zobowiązał się do opłacenia pracownikowi czesnego za semestry od szóstego do ósmego w wysokości 2,3 tys. zł za jeden semestr oraz do opłacenia drugiej raty za semestr piąty w wysokości 1,2 tys. zł, łącznie - 8,1 tys. zł. W 2023 r. dofinansowanie wyniosło 1,2 tys. zł.

Łącznie w badanych latach, pracownicy Nadleśnictwa uczestniczyli w 157 formach edukacyjnych w postaci szkoleń, w tym w siedmiu szkoleniach, w których wystąpiły koszty usług cateringowych lub gastronomicznych, których organizatorami były jednostki LP. Wartość tych kosztów wynosiła (w zaokrągleniu do pełnych złotych):

- 129 zł dla dwóch osób (koszt ogółem 129 zł), przedmiot: inwentaryzacja szlaków turystycznych na terenie RDLP,
- 800 zł dla 41 osób (koszt ogółem 1380 zł), szkolenie z zakresu ochrony przyrody,
- 780 zł dla dwóch osób (koszt ogółem 962 zł), szkolenie z mchów i porostów,
- 1600 zł dla 33 osób (koszt ogółem 2881 zł), szkolenie terenowe w drzewostanach (bukowym i jodłowym),
- 104 zł dla jednej osoby (koszt ogółem 1600 zł), szkolenie informatyczne z oprogramowania QGIS,
- 373 zł dla dwóch osób (koszt ogółem 680 zł), szkolenie strażników leśnych w ramach przysposobienia wojskowego,

⁷⁸ Uniwersytet Rolniczy w Krakowie.

⁷⁹ W Instytucie Gospodarki Rolnej i Leśnej.

⁸⁰ Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Wydział Agrotechnologii.

- 603 zł z pobytem dla jednej osoby (koszt ogółem 2981 zł), szkolenie ArcGIS Pro. W żadnym przypadku Nadleśnictwo nie było organizatorem szkolenia.

(akta kontroli: tom III str. 483 - 487, tom V str. 2 - 15)

2.4

Nadleśnictwo poniosło koszty usług zleconych dotyczących: obsługi prawnej, doradztwa podatkowego oraz obsługi doradczej w zakresie postępowań o zamówienia publiczne. Umowy ze zleceniobiorcami w zakresie obsługi prawnej były zawierane przez Nadleśnictwo, a doradztwa podatkowego oraz obsługi doradczej w zakresie postępowań o zamówienia publiczne przez RDLP. W przypadku umów zawartych przez RDLP, Nadleśnictwo ponosiło część ryczałtowego wynagrodzenia przysługującego zleceniobiorcom (koszt miesięcznego wynagrodzenia dzielony był na 27 jednostek, tj. RDLP plus 26 nadleśnictw).

Łączna kwota wydatków (brutto) poniesionych na zakup usług wyniosła w:

- 2020 r.: doradztwo podatkowe – 2,36 tys. zł, obsługa prawna – 29,52 tys. zł, doradztwo w sprawach zamówień publicznych – 32,68 tys. zł,
- 2021 r. odpowiednio: 2,95 tys. zł, 29,52 tys. zł, 33,34 tys. zł,
- 2022 r. odpowiednio: 2,95 tys. zł, 39,53 tys. zł, 0,58 tys. zł,
- 2023 r. odpowiednio: 3,69 tys. zł, 52,65 tys. zł, 0,51 tys. zł,
- I kw. 2024 r. odpowiednio: 1,01 tys. zł, 16,16 tys. zł, 0,15 tys. zł.

Umowy na świadczenie usług prawnych zawierane były na czas określony. W latach 2023-2024 ich przedmiot obejmował m.in.: udzielanie porad i konsultacji prawnych z zakresu prawa pracy, opiniowanie dokumentów związanych z rozwiązywaniem umów o pracę, sporządzanie odwołań od wyroków i apelacji, udzielanie porad prawnych dotyczących szkoldnictwa leśnego, opiniowanie dokumentów dotyczących egzekucji należności, udzielanie porad prawnych dla działu technicznego, opiniowanie dokumentów dotyczących sprzedaży drewna i kar umownych, zastępstwo prawne i procesowe.

W „Regulaminie udzielania zamówień o wartości nieprzekraczającej kwoty 130 000 zł oraz wyłączonych ze stosowania ustawy prawo zamówień publicznych na mocy art. 11 ust. 5 pkt 6” określonym przez Nadleśniczego w formie zarządzenia⁸¹, w § 3 postanowiono m.in., że do kwoty 70 tys. zł można udzielić zamówienia wybranemu wykonawcy bez konieczności przeprowadzania postępowania o udzielenie zamówienia w procedurze konkurencyjnej.

Stawki miesięczne za udzielanie porad prawnych ustalane były w drodze negocjacji. Miesięczna należność umowna za udzielanie porad prawnych wynosiła w okresie: od 1 lipca do 31 grudnia 2023 r. – 3,07 tys. zł netto, a od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. – 4,06 tys. zł netto. Nie stwierdzono przypadku, by jednocześnie realizowane były umowy o powtarzającym się (takim samym) rodzaju usług.

Wszystkie trzy rodzaje usług objętych stosunkiem zlecenia wpisywały się w realizację zadań Nadleśnictwa, a ich nabycie było uzasadnione (zakres czynności przewidzianych w umowach zlecenia nie pokrywał się z zakresem zadań i kwalifikacjami pracowników Nadleśnictwa).

(akta kontroli: tom V str. 16 - 155)

2.5

W Nadleśnictwie nie określono zasad korzystania ze środków funduszu reprezentacyjnego.

⁸¹ Zarządzenie nr 2/2021 Nadleśniczego Nadleśnictwa Krasieczyn z dnia 12 stycznia 2021 r. w sprawie wprowadzenia w Nadleśnictwie Krasieczyn regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej kwoty 130 000 zł oraz wyłączonych ze stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych na mocy art. 11 ust. 5 pkt 6.

Zastępca Nadleśniczego wyjaśnił m.in., że Nadleśnictwo prowadzi działalność w oparciu o ustawę o lasach i rozporządzenie Rady Ministrów z 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe⁸². Żaden z tych aktów prawnych nie wymienia funduszu reprezentacyjnego, wobec tego Nadleśnictwo go nie tworzy. Koszty ponoszone w celu wykreowania i utrwalenia pozytywnego wizerunku Nadleśnictwa są ewidencjonowane na koncie 503 „Pozostałe koszty administracyjne” MPK 13121 „Koszty reprezentacji” (zgodnie z Planem Kont PGL LP).

Koszty reprezentacji wyniosły:

- a) w 2020 r. – 4,78 tys. zł (co stanowiło 0,02% udziału w kosztach ogółem). Kwotę wydatkowano m.in. na materiały promocyjne (3,15 tys. zł) kalendarze (0,83 tys. zł), usługi zewnętrzne, w tym: zakup cukierków⁸³ (0,58 tys. zł), opłata roczna za utrzymanie przestrzeni na dysku zewnętrznym „wirtualna wycieczka po Nadleśnictwie” (0,18 tys. zł),
- b) w 2021 r. – 6,09 tys. zł (0,03% kosztów ogółem). Kwotę wydatkowano m.in. na materiały promocyjne (1,07 tys. zł), kalendarze (1,1 tys. zł), usługi zewnętrzne: wiązanek kwiatów⁸⁴ (0,28 tys. zł) oraz udział w kosztach regionalnych obchodów Święta Lasu na terenie Nadleśnictwa Lubaczów (3,65 tys. zł),
- c) w 2022 r. – 12,44 tys. zł (0,04% kosztów ogółem). Kwotę wydatkowano m.in. na materiały promocyjne (1,8 tys. zł), kalendarze (1,32 tys. zł), sadzonki (0,2 tys. zł), usługi zewnętrzne: usługa prowadzenia kanału informacyjnego w mobilnej aplikacji internetowej TIKTOK pod nazwą „Lasy podkarpackie”⁸⁵ (4,92 tys. zł), regionalne obchody Święta Lasu na terenie Nadleśnictwa Kańczuga (4,06 tys. zł),
- d) w 2023 r. – 54,14 tys. zł (0,17% kosztów ogółem). Kwotę wydatkowano m.in. na materiały promocyjne (1,8 tys. zł), kalendarze (2,53 tys. zł), sadzonki §§ (0,03 tys. zł), usługi zewnętrzne: zamieszczenie prezentacji Nadleśnictwa w publikacji „Przemysł - turystyczne serce wschodu” (7,99 tys. zł), usługa przygotowania filmów do zamieszczenia w mediach społecznościowych (23,37 tys. zł), świadczenie usług promocji (reklamy) podczas koncertu Państwowego Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” w Rzeszowie w dniu 19 maja 2023 r. (4,72 tys. zł), udziałowy koszt w organizacji Święta Lasu w Krośnie (4,42 tys. zł), zakup tablic informacyjnych w związku z portalem „Historia podkarpackich lasów na zdjęciach lotniczych z 1944 r.” (2,26 zł).

Nadleśnictwo poniosło wydatek w kwocie 4,72 tys. zł brutto za usługę promocji i reklamy podczas koncertu Państwowego Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny. Umowa zawarta pomiędzy Nadleśnictwem a Zakładem Promocji i Twórczości Artystycznej Anna Borkowska z siedzibą w Siemianowicach ul. Zielona 10A/19, określała, że przedmiotem zlecenia jest: wymienienie nazwy i wywieszenie logo Zleceniodawcy podczas koncertu oraz zapewnienie możliwości wystawienia przez Zleceniodawcę stoiska reklamowego w czasie trwania koncertu. W § 5 ust. 2 tejże umowy strony postanowiły,

⁸² Dz.U. nr 134 poz. 692. Dalej: rozporządzenie w sprawie gospodarki finansowej.

⁸³ Cukierki „krówki” 15 kg zostały przekazane pracownikowi Przemyskiego Centrum Kultury i Nauki Zamek w Przemyśle, w celu wsparcia akcji „Mikołaj 2020 Przemyśl” organizowanej przez Prezydenta Miasta Przemyśla.

⁸⁴ Złożonych w czasie Mszy Św. na ołtarzu w Klasztorze Kalwarii Pałacowskiej podczas Pielgrzymki Leśników w dniu 2 października 2021 r.

⁸⁵ Inicjatorem realizacji tych materiałów promocyjnych do aplikacji TikTok była w IV kw. 2022 roku - RDLP w Krośnie. W roku 2023, Nadleśnictwo na polecenie RDLP, kontynuowało realizację usługi audiowizualnej w zakresie twórczości filmowej, polegającej na tworzeniu filmów na potrzeby związane z edukacją przyrodniczo-leśną. RDLP w piśmie z dnia 27 stycznia 2023 r. podał m.in., że we współczesnych czasach komunikacja ze społeczeństwem powinna być realizowana poprzez różne kanały informacyjne, również te skierowane do szczególnej grupy jaką jest młodzież, która często korzysta z platformy audiowizualnej jaką jest serwis TikTok., dlatego zgodnie z ustaleniami z narady nadleśniczych w dniach 21-22 grudnia 2022 r., zachęcam do zaangażowania w aktywne działania komunikacyjne z wykorzystaniem również tych nowych sposobów kontaktu ze społeczeństwem.

że zorganizowanie stanowiska reklamowego (przez Zleceniodawcę) należy potwierdzić pisemnie najpóźniej do 6 maja 2023 r. na adres Zleceniobiorcy, a niezorganizowanie stoiska reklamowego przez Zleceniodawcę nie zwalnia go z zapłaty pełnej należności.

Nadleśnictwo nie wykazało wykonania swojego uprawnienia dotyczącego organizacji stoiska reklamowego, a w szczególności nie udokumentowało faktu wniesienia stosownego pisma w tej sprawie (o którym mowa w § 5 ust. 2 umowy) do Zleceniobiorcy.

Zastępca Nadleśniczego, oświadczył, że inicjatorem zawarcia umowy na koncert zespołu „Śląsk” było Nadleśnictwo w porozumieniu z RDLP. W koncercie uczestniczyło kilka tysięcy osób (w tym 30 biletów sprzedanych dla pracowników Nadleśnictwa). W trakcie koncertu dwukrotnie były prezentowane informacje o lasach Podkarpacia. Celem poniesienia wydatku było dotarcie do szerokiego grona odbiorców z informacjami o działalności Nadleśnictwa i Lasów Państwowych na terenie Podkarpacia, budowanie pozytywnego wizerunku, zyskiwanie wsparcia i zaufania społeczeństwa do działalności Nadleśnictwa. Podał również, że – co prawda - podczas kontroli NIK nie odnaleziono powiadomienia, o którym mowa w § 5 ust. 2 umowy, niemniej pracownicy Nadleśnictwa uczestniczący w tym wydarzeniu, pamiętają fakt prezentacji logo Nadleśnictwa.

NIK wskazuje, że zgodnie z przepisami ustawy o lasach jedyną formą promocji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej jest ustanawianie leśnych kompleksów promocyjnych, o których mowa w art. 13b tej ustawy. Pomimo tego, że mienie zarządzane przez PGL LP powinno – zgodnie z zasadą wynikającą z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym⁸⁶ – służyć wykonywaniu zadań publicznych LP, wynikających z przepisów art. 4 ust. 1 i ust. 3 ustawy o lasach (tj. prowadzeniu gospodarki leśnej, gospodarowaniu gruntami i innymi nieruchomościami oraz ruchomościami związanymi z gospodarką leśną, a także prowadzeniu ewidencji majątku Skarbu Państwa i ustalaniu jego wartości) zgodnie z zasadami prawidłowej gospodarki, nie dochowano należytej staranności wymaganej przez art. 4 ust. 2 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym, gdyż dopuszczono do wydatkowania kwoty 4,72 tys. zł na organizację wydarzenia promocyjnego, które nie było związane z gospodarką leśną. Gospodarka leśna – zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o lasach – obejmuje wyłącznie działalność leśną w zakresie: a/ urządzania, ochrony i zagospodarowania lasu, b/ utrzymania i powiększania zasobów i upraw leśnych, c/ gospodarowania zwierzyną, d/ pozyskiwania (poza skupem) drewna, żywicy, choinek, karpiny, kory, igliwia, zwierzyny oraz produktów runa leśnego i sprzedaż tych produktów; e/ realizacji pozaprodukcyjnych funkcji lasu (tj. funkcji ekologicznych/ ochronnych oraz społecznych).

Oceniając powyższe działania NIK stoi na stanowisku, że zlecenie usług promocji Nadleśnictwa podczas wydarzenia nie mającego związku z działalnością prowadzoną przez LP, stanowiło przejaw nierzetelnego działania, narażający kontrolowaną jednostkę na niecelowe i niegospodarne wydatkowanie środków.

- e) w I kw. 2024 – 3,27 tys. zł (0,05% kosztów ogółem). Kwota została wydatkowana na materiały promocyjne (1,04 tys. zł) oraz kalendarze (2,23 tys. zł).

(akta kontroli: tom III str. 488 - 495, tom V str. 156 – 225, tom VI str. 332 - 347)

⁸⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 125.

2.6

Nadleśnictwo nie wystawiało poleceń wyjazdów służbowych w dniach wolnych od pracy, zobowiązujących pracowników do udziału w uroczystościach o charakterze patriotycznym/religijnym, natomiast ponosiło wydatki w związku z udziałem pracowników w takich uroczystościach, które stanowiły koszty przejazdu, wyżywienia oraz wiązanki kwiatów. Wydatki te wyniosły w: 2021 r.: 3,97 tys. zł, w tym ze środków ZFŚS – 3,69 tys. zł, 2022 r.: 4,85 tys. zł, w tym ze środków ZFŚS - zero zł, 2023 r.: 5,45 tys. zł, w tym ze środków ZFŚS – 5,34 tys. zł. W 2020 r. oraz I kw. 2024 nie wydawkowano środków na powyższe cele. Łącznie ze środków ZFŚS wydawkowano w latach 2021 i 2023 na ww. cele kwotę 9,03 tys. zł.

Zastępca Nadleśniczego wyjaśnił, że w związku z udziałem pracowników w takich uroczystościach, ponoszono z ZFŚS koszty przejazdu, wyżywienia, czy okolicznościowych wiązanek. Udział pracowników i członków ich rodzin w Ogólnopolskich Pielgrzymkach Leśników na Jasną Górę⁸⁷ oraz w Pielgrzymkach Leśników do Kalwarii Pałacowskiej⁸⁸ został każdorazowo, na wniosek pracowników sfinansowany ze środków ZFŚS na podstawie regulaminu, który określa ich przeznaczenie m.in. na wypoczynek organizowany w formie turystyki grupowej (wycieczki turystyczno-krajoznawcze, zloty, rajdy itp.). Użycie sformułowania „zwłaszcza na” oraz „itp.” informuje, że cele przeznaczenia funduszu wyszczególnione w regulaminie stanowią katalog otwarty, w tym także rekreację duchową, które są zgodne z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o *zakładowym funduszu świadczeń socjalnych*⁸⁹.

(akta kontroli: tom III str. 488 – 495, tom VI str. 198 - 223, 298 - 309)

2.7

Wysokość i podział zysku netto na poszczególne lata objęte kontrolą (na podstawie decyzji⁹⁰ Dyrektora RDLP) przedstawiały się następująco:

- a) zysk netto za 2019 r. wyniósł 948,30 tys. zł minus 115 tys. zł (po uwzględnieniu weryfikacji, zgodnie z protokołem wewnątrzinstytucjonalnego badania wyniku finansowego z 12 marca 2020 r.) i przeznaczony został na zwiększenie kapitału zasobów LP – 785,30 tys. zł oraz cele społecznie użyteczne – 48 tys. zł,
- b) zysk netto za 2020 r. wyniósł 1305,98 tys. zł minus 300 tys. zł (po uwzględnieniu weryfikacji, zgodnie z protokołem wewnątrzinstytucjonalnego badania wyniku finansowego z dnia 23 marca 2021 r.) i przeznaczony został na: zwiększenie kapitału zasobów LP – 1240,98 tys. zł, zasilenie ZFŚS – 15 tys. zł oraz cele społecznie użyteczne – 50 tys. zł,
- c) zysk netto za 2021 r. wyniósł 565,56 tys. zł i przeznaczony został na: zwiększenie kapitału zasobów LP – 490,56 zł oraz cele społecznie użyteczne – 75 tys. zł,
- d) zysk netto za 2022 r. wyniósł 2671,41 tys. zł minus 400 tys. zł (po uwzględnieniu weryfikacji wyniku finansowe za rok 2022) i przeznaczony został na: zwiększenie kapitału zasobów LP – 2191,41 tys. zł, zasilenie ZFŚS – 30 tys. zł oraz cele społecznie użyteczne – 50 tys. zł,
- e) zysk netto za 2023 r. wyniósł 1976,67 tys. zł⁹¹.

Wysokość przekazanych przez Nadleśnictwo darowizn wyniosła w: 2020 r. – 23,2 tys. zł, 2021 r. – 57 tys. zł, 2022 r. – 62,7 tys. zł, 2023 – 88,2 tys. zł i w I kw. 2024 r. – 9,6 tys. zł. Łączna wartość powyższych darowizn wyniosła 240,7 tys. zł.

⁸⁷ W badanym okresie sześć takich pielgrzymek.

⁸⁸ W badanym okresie trzy takie pielgrzymki.

⁸⁹ Dz.U. z 2023 r. poz. 998, ze zm. Dalej: ustawa o ZFŚS.

⁹⁰ Nr 86 z 18.08.2020, nr 65 z 24.06.2021, nr 58 z 08.07.2022 r. i nr 66 z 11.07.2023.

⁹¹ W czasie prowadzenia czynności brak było danych o podziale zysku za 2023 r.

Nadleśniczy podał, że w okresie objętym kontrolą nie obowiązywały regulacje wewnętrzne dotyczące zasad przyznawania darowizn. Decyzje o udzieleniu darowizn podejmował Nadleśniczy na podstawie art. 35 ustawy o lasach, uwzględniając cele społecznie użyteczne, wymienione w art. 19 rozporządzenia w sprawie gospodarki finansowej, posiłkując się katalogiem wymienionym w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*⁹². Informacje na temat możliwości wsparcia były dostępne na wniosek zainteresowanych stron, natomiast nie były publikowane. Wiedza na temat możliwości wsparcia finansowego przez Nadleśnictwo jest powszechnie znana, o czym świadczy ilość próśb o wsparcie jakie wpływają do Nadleśnictwa z całego kraju.

W wyniku analizy pięciu darowizn o największej wartości, stwierdzono, że w każdym przypadku darowiznę przeznaczono na cel społecznie użyteczny oraz na jej dokonanie wyrażał zgodę DGLP, za pośrednictwem RDLP.

(akta kontroli: tom V str. 226 - 292)

2.8 – 2.9

Nadleśnictwo, w okresie objętym kontrolą, wzięło udział w następującej liczbie wydarzeń promocyjno-edukacyjnych:

a) w 2020 r.: 17 wydarzeń (w tym dwa cykliczne⁹³ i 15 incydentalnych), których koszt wyniósł 3,66 tys. zł. W organizację zaangażowanych było czworo pracowników Nadleśnictwa (specjalista, strażnik i dwóch stażystów). Formami edukacji leśnej były m.in.:

- zajęcia terenowe i wycieczki z przewodnikiem: sześć zajęć, w których uczestniczyło 141 dzieci przedszkolnych (75 osób) i ze szkół podstawowych (66 osób),
- zajęcia w Izbie Leśnej Nadleśnictwa: dwa zajęcia, w których uczestniczyło 50 uczniów szkół podstawowych,
- jeden konkurs leśny⁹⁴, w którym uczestniczyło 20 dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych (odpowiednio 11 i dziewięć osób),
- spotkania z leśnikiem w szkołach, sześć zajęć, w których uczestniczyło 151 dzieci (125 przedszkolnych i 26 uczniów szkół podstawowych),
- akcje, imprezy okolicznościowe, jedno zdarzenie, liczba uczestników – 20 (uczniów szkół podstawowych).

Ogółem w ww. zdarzeniach uczestniczyło 382 dzieci (211 przedszkolaków i 171 w wieku szkolnym).

b) w 2021 r.: 16 wydarzeń (w tym dwa cykliczne i 14 incydentalnych), których koszt wyniósł 6,50 tys. zł. Formami edukacyjnymi były m.in.:

- zajęcia terenowe i wycieczki z przewodnikiem, 14 zajęć, liczba uczestników 407, w tym 41 dzieci przedszkolnych, 229 dzieci ze szkół podstawowych, 43 uczniów szkół ponadpodstawowych oraz 94 studentów i osób dorosłych,
- konkurs leśny, pojedyncze zajęcia z liczbą uczestników – 131 (w tym 108 uczniów szkół podstawowych i 23 uczniów szkół ponadpodstawowych),
- akcje, imprezy okolicznościowe, pojedyncze zajęcia, liczba uczestników 40 (studenci i dorośli).

Ogółem w zdarzeniach uczestniczyło 578 osób, w tym: 337 uczniów szkół podstawowych, 66 uczniów szkół ponadpodstawowych i 134 studentów i osób dorosłych).

⁹² Dz.U. z 2023 r. poz. 571 ze zm. Dalej: ustawa o wolontariacie.

⁹³ Np. coroczny konkurs wiedzy o lasach.

⁹⁴ Konkurs składa się z dwóch etapów: szkolnego, w którym wyłonieni laureaci zapraszani są na etap centralny do siedziby Nadleśnictwa.

c) w 2022 r.: 20 wydarzeń (w tym pięć cyklicznych i 15 incydentalnych), których koszt wyniósł 16,58 tys. zł. W organizację zaangażowanych było sześcioro pracowników Nadleśnictwa (dwóch specjalistów, strażnik i trzech stażystów). Formami edukacyjnymi były m.in.:

- zajęcia terenowe i wycieczki z przewodnikiem, 11 zajęć, liczba uczestników 461 (w tym 178 dzieci przedszkolnych, 174 dzieci ze szkół podstawowych, 21 uczniów szkół ponadpodstawowych oraz 88 studentów i osób dorosłych,
- spotkania z leśnikiem w szkołach, pojedyncze zajęcia, w których uczestniczyło 14 uczniów szkół podstawowych,
- konkurs leśny, pojedyncze zajęcia z liczbą uczestników – 208 (w tym 164 uczniów szkół podstawowych i 44 uczniów szkół ponadpodstawowych),
- akcje, imprezy okolicznościowe, siedem zajęć, liczba uczestników 820 (w tym: 200 dzieci przedszkolnych, 320 uczniów szkół podstawowych, 100 uczniów szkół ponadpodstawowych oraz 200 studentów i dorosłych).

Ogółem w zdarzeniach uczestniczyło 1503 osoby, w tym: 378 dzieci w wieku przedszkolnym, 672 uczniów szkół podstawowych, 100 uczniów szkół ponadpodstawowych i 200 studentów i osób dorosłych,

d) w 2023 r.: 76 wydarzeń (w tym dziewięć cyklicznych i 67 incydentalnych), których koszt wyniósł 28,04 tys. zł. Zaangażowanych było sześciu pracowników Nadleśnictwa (inżynier nadzoru, dwóch specjalistów, jeden leśniczy oraz dwóch stażystów). Formami edukacyjnymi były m.in.:

- zajęcia terenowe i wycieczki z przewodnikiem, 22 zajęć, liczba uczestników 592, w tym 150 dzieci przedszkolnych, 364 dzieci ze szkół podstawowych, 13 uczniów szkół ponadpodstawowych oraz sześciu studentów i osób dorosłych,
- spotkania z leśnikiem w szkołach, 29 zajęć, w których uczestniczyło 685 osób (355 w wieku przedszkolnym i 330 uczniów szkół podstawowych),
- zajęcia w Izbie Leśnej Nadleśnictwa, osiem zajęć, w których uczestniczyło 185 osób (109 w wieku przedszkolnym, 70 uczniów szkół podstawowych i sześcioro dorosłych),
- konkurs leśny, dwa zajęcia z liczbą uczestników – 521 (w tym 126 w wieku przedszkolnym, 344 uczniów szkół podstawowych i 51 uczniów szkół ponadpodstawowych),
- akcje, imprezy okolicznościowe, trzy zajęcia, liczba uczestników 600 (w tym: 540 uczniów szkół podstawowych, 60 uczniów szkół ponadpodstawowych).

Ogółem w zdarzeniach uczestniczyło 2583 osoby, w tym 740 dzieci w wieku przedszkolnym, 1648 uczniów szkół podstawowych, 124 uczniów szkół ponadpodstawowych i 71 studentów i osób dorosłych,

e) w I kw. 2024 r.: 12 wydarzeń (w tym jedno cykliczne i 11 incydentalnych) których koszt wyniósł 1,20 tys. zł.

Łącznie, w okresie objętym kontrolą, miało miejsce 141 wydarzeń promocyjno-edukacyjnych, a ich koszt wyniósł 56,78 tys. zł. Liczba zdarzeń zainicjowanych przez Nadleśnictwo lub inną jednostkę LP w poszczególnych badanych latach odpowiednio wyniosła: po dwa w 2020 i 2021 r., trzy w 2022 r., cztery w 2023 r. i jedno w I kw. 2024 r. W żadnym przypadku koszt jednostkowego wydarzenia promocyjno-edukacyjnego nie osiągnął kwoty 10 tys. zł. Wykazane powyżej zdarzenia promocyjno-edukacyjne wpisywały się w zakres „Programu edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Krasiczyn na lata 2018-2027” zatwierdzonym przez RDLP.

Nadleśniczy wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo nie zawierało porozumień CILP/RDLP, których przedmiotem była współpraca w zakresie edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa i promocji LP.

Nadleśniczy odnosząc się do powyższego podał m.in., że organizacja i udział Nadleśnictwa w wydarzeniach promocyjno-edukacyjnych podyktowana jest realizacją zarządzeń DGLP w sprawie wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa w LP (zarządzenie nr 57 z 9 maja 2003 r. oraz zarządzenie nr 111 z 8 grudnia 2023 r. ze zm. Wprowadzone wytyczne definiują cele edukacji leśnej oraz ich realizację, a także formy edukacji, którymi m.in. są zajęcia z leśnikiem, konkursy, akcje i imprezy edukacyjne.

(akta kontroli: tom V str. 293 - 362)

2.10 – 2.18

Nadleśnictwo Krasieczyn w latach 2020 – I kw. 2024 r.:

- a) nie udzieliło wsparcia rzeczowego kościołom lub związkom wyznaniowym,
- b) nie przekazało nieruchomości w użytkowanie wieczyste kościołom lub związkom wyznaniowym w trybie art. 38d ustawy o lasach, nie dokonało z nimi zamiany nieruchomości w trybie art. 38e tej ustawy, ani nie zawierało z nimi innych umów dotyczących nieruchomości,
- c) nie zatrudniało osób duchownych/zakonnych oraz nie poniosło wydatków w związku z funkcjonowaniem w PGL Lasy Państwowe Zespołu Duszpasterskiego lub działalnością – na rzecz Nadleśnictwa – osób duchownych/zakonnych niewchodzących w skład tego Zespołu,
- d) przekazało osiem darowizn pieniężnych dla kościołów i organizacji wyznaniowych na łączną kwotę 23,9 tys. zł, w tym:
 - po jednej w 2020 r. i 2021 r. odpowiednio 2,0 tys. zł dla Rycerskiego i Szpitalnego Bractwa Św. Łazarza z Jerozolimy – Stowarzyszenie Katolickie z przeznaczeniem na remont budynku Centrum Hospicyjno-Opiekuńczego Betania im. Rodziny Umów w Przemyśle oraz 2,5 tys. zł dla Caritas Archidiecezji Przemyskiej z przeznaczeniem na zakup drewna do budowy domu dla pogorzalców w m. Średnia w gminie Krzywczu,
 - dwie w 2022 r.: 2,5 tys. zł dla Parafii Rzymskokatolickiej w m. Wańkowa na budowę ogrodzenia przy zabytkowym kościele filialnym w m. Leszczowate oraz 5 tys. zł dla Archidiecezji Przemyskiej Obrządku Łacińskiego z przeznaczeniem na wykonanie prac remontowo-konserwatorskich przy zabytkowym budynku Pałacu w Maćkowicach, w zakresie odtworzenia dachu, wzmocnienia balkonu stropu parteru oraz przemurowania komina,
 - cztery w 2023 r.: 2,9 tys. zł dla Parafii Rzymskokatolickiej w m. Jawornik Polski na przeprowadzenie prac konserwatorsko-pielęgnacyjnych zabytkowych drzew rosnących na terenie zespołu kościelnego, 5 tys. zł dla Zgromadzenia Sióstr Świętego Józefa Prowincji Tarnowskiej na dofinansowanie remontu budynku Domu Dziecka im. Ks. Zygmunta Gorazdowskiego w Krośnie, 3 tys. zł dla Rycerskiego i Szpitalnego Bractwa Św. Łazarza z Jerozolimy – Stowarzyszenie Katolickie z przeznaczeniem na remont budynku Centrum Hospicyjno-Opiekuńczego Betania im. Rodziny Umów w Przemyśle oraz 1 tys. zł dla Parafii Rzymskokatolickiej w m. Olszanica na prace remontowe i konserwatorskie przy zabytkowym kościele w m. Stefkowa.

Udzielenie darowizn było poprzedzone wnioskami stron, które były skierowane do Nadleśnictwa Krasieczyn lub przekazane przez Dyрекcję RDLP w Krośnie. Nadleśnictwo nie zwracało się do wnioskodawców o dodatkowe dokumenty lub informacje.

Nadleśniczy wyjaśnił, że decyzje o udzieleniu darowizn podejmował na podstawie art. 35 ustawy o lasach uwzględniając cele społecznie użyteczne, których mowa w art. 19 w sprawie gospodarki finansowej, posilając się katalogiem wymienionym w art. 4 ustawy o wolontariacie.

We wszystkich przypadkach Nadleśnictwo zawarło z adresatami darowizn umowy, w których obdarowani zobowiązują się do wykorzystania ich w celu określonym we wniosku. Ponadto zapisano w nich, iż umowa staje się ważna z chwilą spełnienia przyrzeczonego świadczenia. Spełnienie świadczeń nie było weryfikowane przez Nadleśnictwo. Nadleśniczy wyjaśnił, że: „zgodnie z zawartymi umowami obdarowany zobowiązuje się wykorzystać darowiznę zgodnie ze wskazanym celem oraz że nie widziało potrzeby dodatkowej weryfikacji wykorzystania darowizny”. Wyjaśnił także, że Nadleśnictwo formalnie nie odmawiało udzielenia darowizn pieniężnych.

W okresie objętym kontrolą do Nadleśnictwa Krasieczyn wpłynęło 43 wnioski o wsparcie finansowe, które nie uzyskały akceptacji. Prośby dotyczyły dofinansowania m.in. prac konserwacyjnych i remontowych, wydarzeń religijnych, pomocy uchodźcom z Ukrainy, działalności statutowej wnioskodawców.

Nadleśnictwo, wydało w okresie objętym kontrolą 6 tys. zł na usługi prania pościeli z pokoi gościnnych świadczone przez osobę prawną kościoła katolickiego, w tym 4,1 tys. zł związane z pobytem uchodźców z Ukrainy (w 2022 r.).

(akta kontroli: tom I str. 334 – 392, tom IV str. 177 – 184, 197 – 228)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na wydatkowaniu kwoty 4,72 tys. zł brutto na promocję Nadleśnictwa podczas koncertu Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”. Opis stanu faktycznego w tym zakresie ujęto w pkt. 2.5.

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK, Nadleśnictwo prawidłowo prowadziło politykę płacowo-kadrową. Celowo i zgodnie z potrzebami jednostki dofinansowywano podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników oraz zlecano niezbędne usługi w drodze stosunku prawnego zlecenia. NIK nie wnosi uwag do działalności Nadleśnictwa w zakresie organizacji wydarzeń promocyjno-edukacyjnych. Nadleśnictwo prawidłowo przekazywało darowizny na cele społecznie użyteczne, w tym na rzecz kościołów, związków wyznaniowych i podmiotów z nimi związanych. Stwierdzonym naruszeniem było wydatkowanie kwoty 4,72 tys. zł netto na promocję Nadleśnictwa podczas wydarzenia nie mającego związku z gospodarką leśną, której definicja określona została w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o lasach.

OBSZAR

3. Gospodarowanie środkami funduszu leśnego

Opis stanu
faktycznego

3.1

W badanych latach, w planach finansowo-gospodarczych Nadleśnictwa wysokości kosztów poniesionych corocznie na ochronę lasu oraz ochronę przyrody przedstawiały się następująco:

- w 2020 r. – 311,52 tys. zł (ochrona lasu) i 92,15 tys. zł (ochrona przyrody), koszty ogółem 403,67 tys. zł,
- w 2021 r. było to odpowiednio: 309,48 tys. zł, 60,38 tys. zł i 369,86 tys. zł,
- w 2022 r. było to odpowiednio: 312,21 tys. zł, 20,95 tys. zł i 333,16 tys. zł,
- w 2023 r. było to odpowiednio: 328,14 tys. zł, 38,65 tys. zł i 366,79 tys. zł,
- w I kw. 2024 było to odpowiednio: 41,67 tys. zł, 9,82 tys. zł i 51,49 tys. zł.

W zakresie ochrony przyrody zaplanowano i zrealizowano następujące zadania ze środków funduszu leśnego:

- aktualizację PUL, w związku ze zmianą standardowych formularzy danych dla obszarów Natura 2000 będących w zarządzie Nadleśnictwa, za kwotę 78,35 tys. zł,
- realizację zapisów obowiązującego PUL poprzez rozpoznanie stanu populacji przedmiotów ochrony na obszarach Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa, za kwotę 33,58 tys. zł.

Ogółem wartość zrealizowanych powyższych zadań wyniosła 111,93 tys. zł. Realizacja tych zadań wynikała z konieczności aktualizacji⁹⁵ Standardowych Formularzy Danych, określonych i wymaganych przez organ nadzorujący Obszary Natura 2000, jakim jest Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.

(akta kontroli: tom V str. 363 – 383, tom VI str. 310-331)

3.2.

W badanym okresie:

- 1) zostało zrealizowanych dziewięć wspólnych przedsięwzięć drogowych współfinansowanych ze środków funduszu leśnego w następujących kwotach:
 - a) w 2020 r. jedno przedsięwzięcie na kwotę 2252,6 tys. zł (Gmina Krzywczyna),
 - b) w 2021 r. trzy na kwoty: 129,96 tys. zł (Gmina Krasiczyn), 101,04 tys. zł (Gmina Przemyśl), oraz 100 tys. zł (Gmina Żurawica), razem: 331 tys. zł,
 - c) w 2022 r. cztery przedsięwzięcia na kwoty: 200 tys. zł (Gmina Żurawica), 240 tys. zł (Gmina Przemyśl), 170 tys. zł (Gmina Krasiczyn) oraz 1988,66 tys. zł (Powiat Przemyśl), razem: 2598,66 tys. zł,
 - d) w 2023 r. jedno przedsięwzięcie na kwotę 130 tys. zł (Gmina Krasiczyn),
 - e) w I kw. 2024 r. nie zrealizowano żadnego przedsięwzięcia, jedno zadanie było na etapie wydawania zgody przez Dyrektora RDLP,
- 2) wpłynęło 13 wniosków o udzielenie dofinansowania złożonych przez gminy/powiat, tj.: Krzywczyna (jeden wniosek), Krasiczyn (pięć), Przemyśl (cztery), Żurawica (dwa), Powiat Przemyślski (jeden). Spośród nich dziesięć wniosków rozpatrzono pozytywnie, a czterem wnioskodawcom odmówiono przyznania dofinansowania.

(akta kontroli: tom V str. 363 - 394)

3.3

Nadleśnictwo nie prowadziło działań na rzecz upublicznienia informacji o możliwości dofinansowania drogowych inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Nadleśniczy w tej kwestii podał, że zarządzenie DGLP w sprawie realizacji zadań z jednostkami samorządu terytorialnego nie określa takiego wymogu.

Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f, NIK zwróciła się do pięciu gmin o udzielenie informacji w zakresie posiadanej wiedzy o możliwości uzyskania dofinansowania przedsięwzięć dotyczących budowy, przebudowy lub remontu drogowej infrastruktury technicznej z wykorzystaniem środków z funduszu leśnego oraz czy, a jeżeli nie, to dlaczego nie składała wniosków o takie dofinansowanie⁹⁶.

⁹⁵ Stanowi o tym art. 28 ust. 8a pkt 2 i art. 28 ust. 8b ustawy o ochronie przyrody, następująco *Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 może być zmieniony, jeżeli zachodzi konieczność jego aktualizacji (...)*. Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na opracowanie projektu Planu Urządzenia Lasu wraz ze zmianą standardowych formularzy przeprowadzone zostało przez RDLP, a realizacja zadań przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Przedsiębiorstwo Państwowe z siedzibą w Sękocinie Starym ul. Leśników 21, nastąpiła na podstawie umowy zawartej w Krośnie w dniu 19 czerwca 2020 r.

⁹⁶ Szczegółowe zapytanie brzmiało: 1) czy w latach 2020-2023 gmina posiadała wiedzę i informację o możliwości uzyskania dofinansowania z wykorzystaniem środków związanych z funduszem leśnym na potrzeby budowy, przebudowy lub remontu drogowej infrastruktury technicznej realizowanych w ramach zarządzeń Dyrektora Generalnego LP w sprawie realizacji w LP wspólnych przedsięwzięć drogowych, mających związek z gospodarką leśną? Jeżeli tak, to czy została ona przekazana przez przedstawicieli Nadleśnictwa (kiedy, przez kogo, w jakiej formie), a jeżeli nie to należy wskazać jej źródło, 2) jeżeli gmina posiadała wiedzę o możliwości uzyskania takiego dofinansowania, to z jakiej przyczyny nie składała do Nadleśnictwa wniosków

Do NIK wpłynęło pięć odpowiedzi, z których wynika, że cztery gminy posiadały wiedzę o możliwości dofinansowania drogowych inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, a jedna gmina takiej wiedzy nie posiadała. Dwie gminy nie знаły źródła tej wiedzy, a w pozostałych dwóch przypadkach gminy dowiedziały się o takiej możliwości z Internetu oraz na spotkaniu z przedstawicielami Nadleśnictwa.

(akta kontroli: tom V str. 379 - 383, 395 - 404)

3.4

W wyniku analizy trzech wniosków dotyczących wspólnych przedsięwzięć drogowych, które w kontrolowanym okresie nie otrzymały dofinansowania ze środków Funduszu Leśnego (dwukrotnie Gmina Przemyśl i jeden raz Gmina Krasiczyn), stwierdzono, że wnioski te nie uzyskały akceptacji Zespołu Ekspertkiego (pomimo pozytywnej opinii Nadleśniczego), powołanego przez DGLP i z tej przyczyny nie zostały przyznane im środki na realizację.

Nadleśniczy dwukrotnie odmówił przyznania środków:

- w dniu 21 czerwca 2023 r. Gminie Żurawica, ponieważ inwestycja nie spełniała kryteriów określonych w zarządzeniu nr 20 DGLP z 10 lutego 2023 r., a w szczególności miała status drogi wewnętrznej (nie była drogą publiczną), nie była ujęta w Docelowej Sieci Drogowej dla Nadleśnictwa (dalej: DSD),
- w dniu 17 lipca 2023 r. Powiatowi Przemyskiemu, ponieważ wniosek powiatu został złożony po upływie terminu określonego dla naboru wniosków.

(akta kontroli: tom V str. 405 - 527)

3.5

W wyniku analizy czterech wniosków o dofinansowanie wspólnych przedsięwzięć drogowych, stwierdzono, że:

- a) drogi, dla których zostały sporządzone przez Nadleśnictwo były uwzględnione w DSD,
- b) zawierały elementy treści określone w zarządzeniach w sprawie realizacji wspólnych przedsięwzięć drogowych,
- c) każdy z wniosków w swym uzasadnieniu, oprócz poprawy wizerunku LP, nawiązywał do rzeczywistych potrzeb prowadzenia gospodarki leśnej, tj.:
 - w trzech przypadkach we wnioskach stwierdzono, iż „*Nadleśnictwo bardzo mocno eksploatuje przedmiotową drogę, ponieważ stanowi ona jedyną drogę wywozową dla oddziałów leśnych zlokalizowanych bezpośrednio przy drodze*”,
 - w jednym przypadku argumentowano, iż „*budowa ww. infrastruktury technicznej stwarza nowe możliwości w sferze dostępu do kompleksów leśnych LP, m.in. poprzez otwarcie nowych kierunków transportowych oraz zdecydowanie poprawi jakościowo oraz efektywnościowo gospodarkę leśną przez pełny dostęp do kompleksów zalesionych, położonych wzdłuż przebiegu inwestycji drogowej. Droga ze względu na swoje strategiczne znaczenie dla gospodarki leśnej zostanie ujęta w projektowanej DSD, która zostanie wykonana do 15.12.2020 r., również jako droga przeciwpożarowa*”.

(akta kontroli: tom VI str. 51 - 52, 112 - 123, 184 - 189)

o udzielenie dofinansowania budowy, przebudowy lub remontu drogowej infrastruktury technicznej, o którym mowa w zarządzeniach Dyrektora Generalnego LP w sprawie realizacji w LP wspólnych przedsięwzięć drogowych, mających związek z gospodarką leśną.

3.6

W wyniku analizy czterech dokumentacji związanych z realizacją inwestycji drogowych, stwierdzono, że przestrzegano zasad dotyczących rozliczenia finansowego inwestycji. W szczególności, wysokości przekazywanego dofinansowania ze środków funduszu leśnego, nie przekraczały poziomu określonego w umowie zawartej z gminą (tj. maksymalnie do 85% wartości inwestycji brutto), a płatności dokonano z zachowaniem terminu.

W wyniku przeprowadzonych oględzin czterech odcinków dróg, na których realizowano wspólne przedsięwzięcia (inwestycje) drogowe z jednostkami samorządu terytorialnego, współfinansowane środkami funduszu leśnego, stwierdzono, że:

- wizualna ocena stanu obiektów wskazuje, że zakres dofinansowanych robót został wykonany,
- obiekty w oglądzie zewnętrznym są w dobrym stanie technicznym,
- nie zauważono oznak zużycia lub uszkodzeń obiektów (w szczególności, nawierzchni dróg),
- infrastruktura drogowa, tj. rowy i przepusty są drożne, pobocza utwardzone bez ubytków, na poboczach dróg umieszczono tablice informacyjne o ich dofinansowaniu ze środków funduszu leśnego.

(akta kontroli: tom VI str. 1 - 197)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK, Nadleśnictwo zrealizowało zadania w zakresie ochrony przyrody oraz sporządzało wnioski do DGLP w sytuacji, gdy uzasadnienie wniosku jednostki samorządu terytorialnego wskazywało na potrzebę przebudowy, budowy, remontu dróg w związku z prowadzoną gospodarką leśną. Zakres dofinansowanych robót został w pełni zrealizowany i prawidłowo rozliczony.

III. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Egzekwowanie kwot należnych odsetek i opłat sankcyjnych od nieterminowych wpłat czynszu zgodnie z zapisami umów z dzierżawcami pomieszczeń.
2. Dokonywanie płatności za zlecone roboty ściśle z treścią zawartych umów z wykonawcami robót.
3. Zapewnienie prawidłowego i gospodarnego wydatkowania środków na cele promocyjno-reprezentacyjne.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia 10 października 2024 r.

Kontrolerzy

Agnieszka Suwała
Główny specjalista k.p.

/-/

Wilhelm Dmytrów
Główny specjalista k.p.

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

p.o. Wicedyrektor
Witold Pałasz

*p.o. WICEDYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w
Rzeszowie
z up.
/-/
Witold Pałasz*